

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1925 október 16.

278. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. * Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

KÖZBESZÓLÁS

A pénzügyminiszter ur a délbánati radikális párt vasárnapi gyűlésén különös indokolását adta annak, hogy miért kell a Vajdaságban hatszor annyi adót fizetni, mint az ország más tartományában s miért szednek itt háromszor annyi adót, mint amennyit a törvényhozás a költségvetéssel megszavazott. A pénzügyminiszter ur szerint ennek két oka van. Az egyik az, hogy elbocsátották a pénzügyigazgatóságok régi magyar tisztviselőit, a másik pedig az, hogy a vajdaságiak nem fizetik pontosan az adójukat. Az első okon könnyű lenne segíteni. Ha — a pénzügyminiszter szerint, pedig már csak a pénzügyminisztert kompetensnek kell tartanunk ebben a kérdésben — a Vajdaság adóigazgatásában azért van anarchia, s itt azért kell mindenkinek sokszorosan több adót fizetni, mint az országban bárhol másutt, mert elbocsátották a régi magyar tisztviselőket, akkor az orvoslás módja könnyű, biztos és *per primam* hatékony: *vissza kell venni a régi tisztviselőket!* A pénzügyigazgatáshoz hozzáértés, szorgalom és szaktudás kell, a nacionalista szempontok érvényesülése — a pénzügyminiszter ur rá a koronatanu — csak megzavarhatja a pontos, lelkiismeretes és szakszerű munkát. Talán a türelmetlenséget is le lehet fegyverezni, ha kisebb lesz az adó a régi tisztviselők visszavétele árán. Ajánljuk a pénzügyminiszter urnak, szavaztassa meg tiltkos szavazással a Vajdaság szláv adófizetőit, mit akarnak inkább: új tisztviselőket és háromszoros adót, vagy régi tisztviselőket és az adójuk két harmadának elengedését. A szavazás eredményének a Vajdaság nem szláv népe már előre aláveti magát.

De a másik indok nem lehet helytálló, amivel a Vajdaság abszolút és relatív szempontból egyaránt súlyos adóterheit magyarázza a pénzügyminiszter. A Vajdaságban azért kell sokszorosan több adót fizetni, mint másutt, mert az ország más tartományában pontosan fizetik az adókat, a Vajdaságban azonban rendszeressé váltak az adóhátralékok. Ezt a megállapítást azonban meg kell fordítani, hogy eljussunk az igazsághoz. A Vajdaságban éppen azért nagyok az adóhátralékok, mert itt többféle és súlyosabb adót kell fizetni, mint másutt. Próbálja meg a pénzügyminiszter ur és a montenegrói adókvetés s a montenegrói adószedés rendszerét vezesse be próbaképpen a Vajdaságban s a montenegróitól követeljen annyi adót, amennyit a Vajdaságban vetnek ki és hajtanak végre a pénzügyi hatóságok, meg fog győződni arról, hogy milyen nagy lesz az adóteher Montenegroban és milyen pontosan fogják adójukat fizetni a vajdaságiak.

*
„A Vajdaság szerb s itt a horvátoknak nincs keresni valójuk” — mondotta az étekezleten a pénzügy-

miniszter. Ugy véljük, a pénzügyminiszter ur egyforma sikerrel harcol a pénzügyi, az adóigazgatási és a — politikai fronton. Az alkotmány életben léteinek negyedik évében s a nemzeti megegyezés bokréta-ünnepélye után joggal lehet kifogást emelni az ilyen formulázások ellen. Nem is mondjuk, hogy a statisztikai adatok szállnak szembe ezzel a megállapítással, pedig a Vajdaság lakóinak mintegy harmadrésze bunyevác, harmadrésze nemzeti kisebbségekhez tartozik. De az állam egységét, a vidovdani alkotmány szavát és szellemét támadja az meg, aki az egységes SHS. királyság egységes területét faji, népi és történelmi különbségek szerint bont szét. Vajjon a régi Szerbia területén a horvátoknak nincs keresni valójuk s a régi Horvátország *tabu* a szerbiai szerbek számára? A Vajdaság talán mégis *integráns és egyenjogú* része az egységes SHS. királyságnak, ahol egyformán lehet keresni valójuk minden tiszta szándéknak és nemes törekvésnek — *Ursprungcertifikation és pedigree* nélkül.

*

Előkészületek a parlament megnyitására

A Radics-párt kidolgozta az új községi törvényjavaslatot

Pasics miniszterelnök visszaérkezésével a politikai helyzet kezd tisztázódni. Csütörtök délelőtt tíz órakor Radics Pavle megjelent Pasics lakásán és két óra hosszat tárgyalt a miniszterelnökkel. A tanácskozása befejezése után Pasics a miniszterelnök égre ment, ahol átvette az ügyek vezetését. Pasics magatartásából és a hozzá közelállótól származó információkból is meg lehet állapítani, hogy azok a hírek, amelyek szerint Pasics miniszterelnöknek különvéleménye volna a megegyezési politika kérdésében — mint egyes lapok távol-léte alatt több ízben hírül adták — nem felelnek meg a valóságnak, sőt ellenkezőleg a koalíció *kemény politikai körökben megerősödöttnek tartják.*

Csökkentik a miniszteriumok számát

Pasics miniszterelnök hazaérkezésével ismét aktuálissá vált annak a törvényjavaslatnak az elkészítése, amely a legfőbb állami igazgatásról fog szólni és amelyet legközelebb a parlament elé terjesztenek. E törvényjavaslat értelmében Pasics miniszterelnöknek az a szándéka, hogy a jelenleg fennálló miniszteriumok számát csökkentse. Ezzel kapcsolatban politikai körökben úgy tudják, hogy a *jelenlegi időpontban Radics Istvánnak a kormányba való belépése nem aktuális*, mert az új törvényjavaslat akarja a minisz-

Ettől eltekintve, mindaz, amit a délbánati radikális kongresszuson elmondottak, elmondhatták volna akár melyik nemzeti kisebbségi párt gyűlésén s elmondhatták volna s el is mondották azokon a gazdasági ankéteken is, melyeken pártkeretre, foglalkozási ágra s nemzetiségre való tekintet nélkül vettek részt a Vajdaság polgárai. „Az adók tönkreteszik a termelőket” — mondja a radikális párt egyik szónoke, „a földosztás eddigi módjával tönkretették a Vajdaság gazdálkodó népét és tönkretették a vajdasági községeket” — mondja tovább a megállapítások során. „Szerbiai dobrovoljácnak ne adjanak több földet, amit szét lehet osztani, osszák szét a vajdasági szegények között” — mondja a másik szónok s a harmadik véleménye szerint „az új vámtarifa csak arra jó, hogy a vajdasági kisgazdákat tönkretegye”. Nem gondolják az urak, hogy egyedül a kormányintézkedések, egyedül a végrehajtó hatalom tényei hívják életre, sürgetik, indokolják és alapozzák meg a pártkeretektől, fajtól és nemzetiségtől független külön és önálló vajdasági politikát?

kosságot rintő törvényjavaslatoknál az érdekelték álláspontja mintegy népszavazáshoz hasonlóan érvényesüljön. A párt vezetősége az új községi törvény, a közutak építéséről szóló törvény és az új agrárreform-törvény tervezetét készítette el. Ezek közül először a községi törvényjavaslat kerül a parlament elé. Ezt a törvényjavaslatot a Radics-párt vezetősége a horvátországi községi tisztviselők szövetségével egyetértésben dolgozta ki és a tervezet *nyújtásban forradalmi előtti községi törvényen alapul.* A törvényjavaslat — amely az egész országra bírna érvénnyel — három közigazgatási fórumon: községi előjáráságon, kerületi előjáráságon (főszolgabíró) és a megyei főispánságon alapszik. A községek jelenlegi hatáskörét kulturális és szociális kérdésekben az új javaslat kiterjeszti. A *tisztviselőket maga a község nevezné ki pályázat alapján.* A Radics-pártban remélik, hogy az új törvényt a parlament karácsonyig tett alá hozza.

Föderalista párt helyett „Montenegrói párt”

Cettinjéből jelentik: A föderalista párt, amelynek három képviselője van, névát „Montenegrói párt”-ra változtatta. A párt megtartja régi programját: a föderatív államrendezkedést monarchikus államformával. A párt új alapszabályai kezdetét mutatnak a szerbiai földművespártéhoz. A párt névváltoztatása összefüggésben van a király legutóbbi montenegrói látogatásával, amelynek hatása alatt a párt külsőleg is dokumentálni akarja, hogy nem köztársasági párt.

A miniszterek Pasicsnál

Pasics Nikola miniszterelnök csütörtökön délután fogadta Gyurisics Márkó igazságügyminisztert, Radics Pavle agrárreformminisztert, Miletics Szlávko közegészségügyi és Trifunovics Misa valóságügyi minisztert, akikkel hosszasan tanácskozott. A délután folyamán Pasics miniszterelnök elnöklésével a miniszterek konferenciát tartottak, amelyen a parlament munkaprogramjáról tanácskoztak.

Jankovics udvari miniszter, a késő délután folyamán az udvar megbízásából felkereste Pasics miniszterelnököt, akinél egészségügyi állapota felől érdeklődött.

Ki lesz a parlament Radics-párti alelnöke?

Már régebben szó van arról, hogy a parlament egyik alelnöki tisztségét Radics-párti képviselő kapja. Személy tekintetében még nem történt megállapodás, de mint jólinformált helyről értesülünk, vagy Kovácsévics Dragutin

A Zserjav-csoport nem lép be a kormányba
Politikai körökben — mint már jelentettük — nagy feltűnést keltett, hogy Pasics miniszterelnök Beogradba való utazása közben Ljubljánában beható megbeszélést folytatott Zserjav volt Pribicevics-párti miniszterrel. E tárgyalással kapcsolatban a legkülönbözőbb kombinációk merültek fel. Zserjav, aki csütörtökön reggel Beogradba érkezett — a Recs délutáni számában most cáfolja, mintha ő, valamint Pifko és Dimitrijevics Juraj független demokratika képviselők belepének a radikálispartba és ennek ellenében tárcát kapnának a kormányban.

A Radics-párt vidéki szervezeteitől kér véleményt
Zagrebból jelentik: A Radics-párt vezetőségét élenken foglalkoztatják azok a fontos törvényjavaslatok, amelyek a küszöbön álló őszi ülészek folyamán kerülnek a parlament elé. A pártvezetőség már kidolgozta a fontosabb törvényjavaslatokat, és megküldte azokat a párt vidéki szervezeteinek, amelyeket felszólított, hogy mondjon részletes véleményt a törvényjavaslatokról, hogy így elsősorban a paraszta-

a parasztpárt elnöke, vagy pedig *Buszarićek* képviselő lesz a parlament egyik alelnöke. A két parlamenti titkári állás jelöltjéül *Voszintec* Radics-párti képviselőt emlegetik.

Október 20-ikán kezdődik a parlament új ülészsaka

A parlament új ülészsakát október 20-ikán királyi kéziratral fogják megnyitni. Az eredeti terv az volt, hogy az új ülészsakot az uralkodó személyesen fogja megnyitni, a király közbejött betegsége miatt azonban ettől a tervtől el kellett tekinteni.

Football és politika

Vakareszki bolgár követ csütörtökön délelőtt megjelent *Nincsićs* külügyminiszternél és *Markovics* Jován helyettes- külügyminiszternél, a kik előtt örömeinek adott kifejezést, hogy a szóliai futballegyesületek meghívására a *Beogradi Sport Klub* labdarúgó csapata Szófiába megy. A B. S. K. játékosai csütörtökön este elutaztak Szófiába.

A szóliai jugoszláv követség jelentése szerint a bolgár képviselők falragaszokon felszólították a bolgár főváros lakosságát, hogy a Szóliába érkező jugoszláv futballistákat a legnagyobb ünnepélyességgel és szeretettel fogadják.

A vámtarifarevizója

A pénzügyi bizottság vámtarifabizottsága csütörtökön délután folytatta tárgyalásait, amelyeken a beogradi kereskedelmi kamara kiküldöttei is részt vettek. A kamarai kiküldöttek lényesen kikelték a vámtarifa egyes rendelkezései ellen és azt kívánták, hogy a parlament plénuma is foglalkozzék a vámkérdésekkel, miután a vámtarifán számos korrekciót szükséges eszközölni. Több felszólaló követelte az osztrák és olasz kereskedelmi szerződések revízióját, amely szerződések igen

hátrányosak a jugoszláv iparra és kereskedelemre. A tarifális bizottság elhatározta, hogy a kereskedelmi szerződések revíziójának kérdésében memorandumot fognak kidol-

gozni a pénzügyi bizottság számára.

A szlovén képviselők a szlovéniai ipar védelmére erősebb védelmi politikát kértek.

Elnémult falvak

Negyvenhétezer munkanélküli van a tiszamenti magyarság között — Egyre nő a brazilai kivándorlás

A tiszamenti magyarság sok pánasszal és keserőséggel telt élete újra elérkezett egy szomorú dátumhoz, amely döntő erővel szól bele abba a kisebbségi problémába, amely a reklámos európai konferencia koncertjének plénuma előtt csak egészen jelentéktelen részletkérdésként szerepel. A tiszai magyarságot kifosztotta a nagybirtok és kisémmizte az agrárreform és ez a két intézmény tökéletes tervszerűséggel, nagy körültekintéssel s jobb ügyhöz méltó buzgalommal teljesítette feladatát. Az itteni lakosságot kikezdtek a hirhedt tiszavidéki felelőtlenek, sorait iskolarendeletek statáriumi tizedelték meg, az adóárverések kísérteteinek dobia ott settenkedik a fejük felett, de vajon mi ez mind a nyomor, munkanélküliség és kivándorlás fatimiaihoz képest.

A tiszai magyar falvakban egészen enyhe és jóakaratu számításal negyvenhétezer munkanélküli magyar földmunkás él egészen misztikus és furcsa életet, amelyet ötven százalékban ez a helvzet még a tuberkulózis rémes átkával is megajándékozott. Horgostól le egészen Becséig sápadt asszonyok és éhes gyereksapat fogadja az utast. Az agrárreform hevenyészett parcellázási rendszere megszüntette a munkaalkalmakat, a megmaradt földeket a beljeli állami uradalom bérelte ki, megoldoztatta, de a legtöbb helyen nem tartotta sürgősnek még a mai napig sem fölvsítani a földmunkások bérét. Állami uradalom, amelynek cukorrépa termése

munkások éhségén és véres verejtékén duzzadt föl. 1924 október 15-ikén nyolcszáz családdal zárult a kivándorlási statisztika. 1925 október 15-ikéig ehhez a számhoz további százhetvennyolc család regrutálódott. A tiszaparti tanvák népe fejtellenül bolyong a számára idegenné tarolt területen, amely végeredményben mégis szülőföldje, amelyhez jogot formál. A falvakban változatlanul tornyosodik a pótdadó, szaporodik a sztereotip és soha meg nem valósuló ígérek száma. Csak egy ígéretnek van pozitív háttere, amit el lehet hinni és amiben semmi okunk kételkedni: az elmúlt évben megindult és közhírré tett macedóniai földreform folytatásában, amely a tiszamenti magyarokat Macedóniába akarja telepíteni. Macedónia pedig nem lehet valami kecségetető hely, ha a magyarok mégis inkább Brazília unalomig megismételt borzalmait választják. Kinek fontosak itt már olvan apróságok, mint néhány atrocitás a névgyelegg és a műkedvelő előadások hiánya. Eltörpült jelentőségű esetek degradálódtak ezek a naponta megismétlődő események a kenyérgondok fenyegető tragédiája mellett. A tiszamenti magyarság szorongó, tanácstalan és csak rosszat sejtető sorsának ismeretében a kisebbségi élet épületes csokrához már egészen fölösleges újabb adatokat felsorakoztatni. Itt folyik le szemünk előtt az új tragédia, amelytől még tartani sem kell azoknak, akiket nem érdekel a néma falvak né-

ma hullása. A Tiszavidék elfáradt, elfásult nyomoruságos élete már nem is panaszkodik, nem is átkozódik. Hallgatnak az elnémult falvak, amelyeknek kiéhezett kórusa a borzalmas tél ismeretlen szeleinek legfeljebb csak egy üzenettel tartozik: *megadom magamat.*

Mesterházy Ambrus

Ujra leégett egy malom

A leégett kiszácsi malom 23 millió dinárra volt biztosítva, de csak a negyed részét érte meg — A biztosító társaság a tűz napján mondta fel a tűzbiztosítást

Kollár János, kiszácsi malomtulajdonos két héttel ezelőtt két millió és háromszáz ezer dinárra biztosította malomát tűz esetére a Száva biztosító társaság novisadi főügynökségénél. A Száva viszontbiztosítással akarta magát fedezni, de a biztosítóintézetek visszautasították a felajánlott viszontbiztosítást. Erre a Száva is behatóbban érdeklődött *Kollár* János iránt és megállapította, hogy a malom többszörösen túl van biztosítva, mert annak értéke nem 2-3 millió, hanem körülbelül ötszáz ezer dinár és hogy *Kollár János elhallgatta azt a rendkívül fontos körülményt, hogy a malom már hónapok óta üzemben kívül van.*

Erre a Száva novisadi főügynöksége október 14-én szerda reggel ajánlott levélben közölte a tulajdonossal, hogy szerda déli 12 óráig kezdődőleg a tűzbiztosítást törölje. *Kollár János* malma történelmesen ugyanaznap szerda éjjel gyuladt ki és égett porrá.

A tűzbiztosítás hatálytalansága folytán e öreláthatólag érdekes jogi bonyodalmak állnak elő.

Az érdeklőt Száva biztosító társaság egyébként a tüzesetet bejelenti a novisadi államügyészségnek.

A *Kollár* malom a község belterületén volt és így az a veszély fenyegetett, hogy a tűz a szomszédos házakra is ártterjedhet.

A *Kollár* malom napi 60—70 méter-máza örlőképeséggel dolgozott, de már hónapok óta nem volt üzemben.

Régi, régi város . . .

Irtó: *Karinthy Frigyes*

I.

— Látjátok, a vizen keresztül . . . Ott, a lávahegy aljában . . . szabályos vonal . . .

A tanítványok kihajolnak a gépből, kopolykészlükük zizegve nyeli a vizet. Egy percre elalszik a higanyfény.

Rádion 23, a fiatal tudós kinyújtja kezét, ködös, elfogyó tömböt jelöl meg a távolban. Száz yardnyira ködlik innen.

— Ez a város . . .

Közöttük s a város között zöldkék a víz, elég átlátszó mégis, reflektor nélkül is tisztán kivehető a megjelölt pontok.

Rádion 23 fürkészve mered előre, aztán nyugodtan megigazítja homlokán a kopolytut.

— Nos, — így szól és mosolyogva fordul vissza a tanítványok felé — foglaljuk egybe, amit eddig tudtunk, mielőtt befutnánk az ugynevezett pályaudvaron.

Odasereglenek köréje.

— Az első nyomokat három éve fedeztem fel . . . ha nem tartjuk meg a város eredeti nevét, az eredeti írásjeleknek valami feltételes kiejtése szerint, — akkor, úgy látszik, rólam fogják elnevezni a régi várost. Mert — és ez most a legfontosabb — előttem jó háromézer éven át nem látta, nem is láthatta senki egyetlen tégláját se . . .

Rádion 23 széles mozdulattal a vizen át felbukó hegylánc félkörét rajzolta maga elé.

— Ne feledjük el, barátaim, hogy ezeröttszáz karhosszal vagyunk a víz felszíne alatt. Ez itt látatalaj. — pontos számításal tízezer éves réteg — annak a borzalmas erupciónak terméke, amit geológiank a Krisztus-számítás huszadik századába helyez. Ez a földrész, ahol most állunk, akkor szárazföld volt, tisztes magasságban a tenger színe fö-

lött. Egyik felét hirtelen, talán órák alatt lökte víz alá az erupció, a másik fele évszázadokon át siklott utána. Itt, ezen a helyen alföld volt, körülzárt katlan, erre figyeljünk! Ezt a katanat, — a kítőré láva percek alatt színig elöntötte, — ami város, kultúra, tenyészet: a láva alá került, megkövesedett. Alig ötven éve, hogy egy újabb rengés megrázta a lankát, a felső lávareteg lecsúszott, kifordult az északi szoroson át, levált a humuszról, mint gipszmaszk a halott arcáról, mélynyomatát kifordítva a fénynek. Most felszabadult az alföld, a víz átjárja pusztá felületét. Mikor, most öt éve, a huszadik egyetem kiküldött ide, már eltakarodtak a törmelékek. En öt évvel ezelőtt bukkantam rá, de tízezer éve fekszik itt a tenger alatt s csak ötven éve hullott le róla a réteg, ami eltakarta. Ennyi, három mondatban, a könyv tartalma, amit irtam róla.

A nagyító szelencét óvatosan emeli szeméhez.

— A mi feladatunk e pillanatban annyit csak, hogy a város pontos korát megállapítsuk, a geológiai vonatkozások nem érdekelnek. Az egyetem, amely bennünket kiküldött, egyik faktora csak a hatalmas tervnek, amit Grönlandban fogadtak el, hogy restauráljuk az egészet. Ha a köz építkezni akar ezen a vidéken, nem lehetetlen, hogy a restaurált város köré helyezze el az elméleti tanszakok palotáit . . . és nem lehetetlen . . .

Egyszerre izgatott lesz, nem tudja folytatni.

— Barátom . . . — és kissé reszket a hangja . . . Tudom, hogy e perc ünnepélyes. Ebben a városban tízezer éve élő ember nem járt . . . az utcákon halak és pókok suhantak és bekandikáltak az ablakokon . . . Amit öt évvel ezelőtt láttam, nagyon kevés ahhoz, amit most látni fogunk mindannyian . . . Utközben nem beszéltem semmiről, mert azt láttam, hogy az első benyomás friss legyen. Most már, az utolsó pillanatban, engedtessek el nekem, hogy szavakkal

rontsam el meglepetésünket és áhíatunkat. Fiziosz 14, kapcsolod be a higanyt és előre! . . .

A kerekék közt hideg fény csillan fel, halak verődnek szét az iszapból. A gép sziszegve és zihálva lódul a víznek.

II.

Két lávahegyen túl kinyílik a láthatár. Első percben ködös, szürke sziklatömeg egyenkint válnak szét a részletek. Anynyit mindjárt látni, hogy két részből áll a Régi Város. Az egyik sűrűn beültetett házból, laposan, simán terül el, mint a tányér. Mély barázda választja el a másik résztől, mely dombos és hegyes, a dombokon itt-ott épület, mereven, szikáran. Az egész fölött derengő világosság, tiszta tengervízen át idáig világít a nap.

A középső lávahegy alatt leállítja kerekéit a gép. Függélyesen emelkedik keveset, uszva hatolnak át a szoroson. Akkor, alig háromszáz karhossznyira, az első, nagyobb épület előtt, leszálnak a fenékre és keréken folytatják utjukat.

Kétoldalt hallgatag házsorok futnak. Algatelep foszforeszkál a kapuk alatt: a szilárd közvetlen néha tompa nyekkenéssel pukkadt meg egy polip, ahogy átfut rajta a jármű. Az uttest közepén furcsa, nehézkes tömeg.

— Jármű . . .

Hallgatnak. Egyik se mer homályos belsejébe nézni. A gép rohan.

— Csupa három, négyemeletes ház. Csodálatos építkezés . . . Tízezer éven át láva takart el egy egész korszakot, nem maradt semmi emlék . . . Kicsétt a történelemből . . .

R. 23 komolyan mered maga elé.

— Kulturájuk volt . . . primitív, de volt. Villanyt használtak, azok a vezetőké mutatták. Ismerték az élőképet, amit vászonra vetítettek, nem szabadterbe, mint mi. Kínáj őseinktől keveset tanultak. Majd megmutatom nektek csodálatos könyveiket, amiknek betűjelet öt éve tanulmányozzuk. Úgy látszik,

müvelt és fejlett volt e nép és mégis hatalmas őseink, Ázsiában, alig emlékeznek meg róluk.

A mellékutcában hallgatva, mozdulatlanul áll néhány hinárral bevont jármű. Ha megmozdulna valamelyik . . . rohogni kezdene . . . száguldana . . . szembe . . . szembe velük . . .

IV.

Nekilódul, hirtelen széles főutra tér. Megszoritják a kopolytut. Aztán sötét mellékutca. Aztán Rádion 23 leállítja a kerekét.

— Kiszállunk, — szól és felrántja keztyűjét. — Bemegyünk valamelyik házba, akármelyikbe, ami utunkba esik.

Kiszállanak mind. Hallgatnak, szorongó izgalom a torkokban. Egymás után lépnek fel a házak melletti járdára. A kapu előtt megállnak. Rádion 23 felvilágít a kapura. Keskeny tábla ködlik át a vizen, rajta betűjelek.

A. . . N. . . D. . . R. . . A. . . S. . . S. . . Y. . . U. . . T. . .

— Mit jelenthetnek e furcsa vonalak?

— Még nem tudjuk. Irás. Talán a tulajdonos jele.

Azután hozzárajzolja:

B. . . U. . . D. . . A. . . P. . . E. . . S. . . T. . .

Mielőtt bemennek a kapun, Rádion 23 végigné az uton. Szemben velük, szürkés-kékén, a vizen át, egy szobor kövült körvonala.

V.

Lassan egymásután kanyarodnak fel a fokokon. A kirothadt ajtó nyílásán át egymásután lépnek be szobámba. Falak neszeinek fel. Rádion 23 felemeli lámpáját, a homályból asztalomra világít.

— Női fej

Felemeli asztalomról a márványfejet. Figyelmesen nézi. Fiziosz 13 egy sarokban megtalálja koponyám kövévált mellő félet. Ujját közt forgatja, aztán arcahoz emeli.

Szembenézünk, ő nyugodtan, figyelmesen, én összeroppantott fogakkal, tehetetlenül, vad gyűlölettel

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Rusziánszko kulturális helyzetét igen rózsásnak főszi le a csehszlovák közoktatásügyi miniszter, aki a napokban részletes statisztikát tett közzé a rusziánszko iskolák számáról. A statisztika szerint Rusziánszkóban van 202 rutén állami iskola, 32 magyar, 21 csehszlovák, 4 német és 3 román. Az iskolák közül az állam segélyezett 252 rutén, 8 csehszlovák, 85 magyar, 3 német, 2 román és 9 zsidó iskolát. Beregszászon, Ungváron működik magyar polgári iskola, Munkácsen pedig kereskedelmi iskolája van a magyarságnak. A közoktatásügyi miniszter szerint, a prágai kormány évente negyvenmillió koronát költ a rusziánszko iskolákra.

*

Az erdélyi tanügyi hatóságok minden eszközt megragadnak arra, hogy a magyar nyelvű tanköteleseket román állami népiszkolákba kényszerítsék, a magyar hitvallásos népiszkolákat pedig elsovasszák. Egészen új módszerét találta ki a kisebbségi iskolák elleni aknamunkának Canja tordai helyettes tanfelügyelő, amidőn az ó-dellői református iskola látogatásakor észrevette, hogy néhány református tanköteles a beiratkozásokra kitűzött idő eltelte után iratkozott be. Mindannak dacára, hogy a szülők az állami iskolai törvény szakaszai alapján idejében közölték az állami iskola igazgatójával, hogy gyermekeiket saját felekezeti iskolákban kívánják járattatni és ezt az igazgató tudomásul is vette, a revizor a késedelmes beiratkozás miatt a szülőkre száz lejes pénzbírságot rótt ki és kényszerítette őket, hogy gyermekeiket az állami iskolába járassák. A hatalmi tulkapásnak meg is lett az eredménye: a magyar gyermekek Anghelescu politikájának dicsőségére román iskolákba kerültek.

*

Szokatlan eljárás indult meg egy nyitrai papirkereskedő és trafikos ellen, aki több mint egy évvel ezelőtt mintegy huszezer, nyitrai részleteket ábrázoló képeslevelezőlapot csináltatott és azóta vígan árulhatta az ártatlan ansziszkokat. Feljelentették, hogy a rendtörvénybe ütköző bűncselekményt követ el, mert a levelezőlapok egyik szériájának terjesztése tiltva van. A kereskedő utánajárt a dolognak és legnagyobb meglepetésére megtudta, hogy az inkriminált levelezőlapok a kórházat ábrázolják, a réttel, a malommal és néhány katonai hangárral. Mivel egy esztendő alatt senkinek sem jutott eszébe a levelezőlapokon megütöközni, valószínű, hogy a feljelentés a kereskedő egyik haragosától származik.

*

A belényesi magyarok nem várták be a magyar párt központjának utasítását és a községi választásokra paktumot kötöttek a liberális párttal. A paktum eredményeképpen a 12 tanács tag közül hat román lesz, hat pedig a kisebbséggé, még pedig: kettő jut a reformátusoknak, kettő a katolikusoknak, kettő pedig a zsidóknak. A választási megegyezés a választási nézjegyzék összeállításánál már éreztette hatását, amennyiben a nézjegyzékbe valamennyi jogosult kisebbségi szavazót felvettek.

*

A csucsai paktum sorsa iránt érdeklődött egy magyar újságíró Goga Oktaviánál, az Averescu-párt vezérének.

— Mi igaz a csucsai paktum felbontásáról elterjedt hírekben? — kérdezte az újságíró.

— Erről szó sem lehet. — válaszolt Goga — hiszen alig pár nappal ezelőtt beszéltem Gyárfás Elemérrel és meg-

állapodtam vele, hogy a községi választásokon a két párt együttesen vesz részt. Ő hozta Ugron István elnök izenetét is, hogy a magyar párt továbbra is állja a paktumot. A magyarságnak egyébiránt egy csöppet se kell aggódnia a paktum miatt, amellyel csak jól jár, mert az Averescu-párt kitűnő fegyvertárs. A paktum értékét eddig még alig érezhették, ezután azonban tapasztalni fogja a magyar párt, hogy mit jelent számára a csucsai paktum.

Goga feltűnést keltő nyilatkozatáról Gyárfás Elemér, a magyar párt egyik vezetője a következőket mondotta:

— Az újságíró, aki Goga Octavian megintervjuolta vagy félreértette őt, vagy nem adta le hiven nyilatkozatát. Ugron István engem egyedül és kizárólag azzal a megbizatással küldött Bukarestbe az Averescu-párt vezetőihez, hogy a községi választásokra vonatkozó terveit és előkészületeit felől informálódjam náluk.

Mussolini megérkezett Locarnóba

A konferencia elfogadta a nyugati paktumtervezet szövegét
A keleti szerződések vitáját későbbre halasztották

Locarnóból jelentik: A külügyminiszterek konferenciája csütörtök délelőtt teljes ülést tartott, amely tizenkét órára már be is fejeződött. **A konferencián a nyugati paktum-szerződést végleges szövegezésében elfogadták.**

Az ülés még tartott, amikor Kiep német sajtófőnök ünnepelesen közölte az újságírókkal, hogy **a plenáris ülés a biztonsági szerződés tervezetének teljes szövegét elfogadta és így nem volt szükség arra, hogy a szerződés szövegét másodsor is felolvassák.**

Alig félórával az ülés megnyitása után meghívták a tanácskozára Benes csehszlovák és Szkrinszki lengyel külügyminisztert és megkezdtek a keleti döntőbírói szerződések tervezetének felolvasását. Az angol delegáció tagjai nem tartják kizártnak, hogy **a nyugati paktumot már pénteken aláírják**, születésnap ajándékkul Chamberlain angol külügyminiszternek.

A teljes ülésekről hivatalos kommunikét adtak ki, mely közli, hogy a konferencia **elfogadta a nyugati biztonsági szerződés teljes szövegét.**

Rómából jelentik: **Mussolini miniszterelnök a legnagyobb titokban elutazott Locarnóba.** Mussolini Trastovere külváros állomásán szállt fel a vonatra és az elutazásról csak a vonat elindulása után értesültek Rómában. A római lapoknak a miniszterelnök elutazásáról nem volt szabad írni.

Mussolini különben, mint Locarnóból jelentik, csütörtökön délután megérkezett Locarnóba. Minthogy a külügyminiszterek délután nem tartottak ülést, Mussolini a pénteki záróülésem fog részt venni.

Lengyelország közvetít Oroszország és a Népszövetség között

Varsóból jelentik: A lengyel politikai körök felfogása szerint Németországnak a Népszövetségbe való belépése után az orosz politika a Népszövetséggel szemben teljesen meg fog változni, mert **a szovjet-kormány érdeke azt fogja kívánni, hogy ne legyen kiközösítve a Népszövetségből.** A közvetítő szerepet Oroszország és a Népszövetség között Lengyelország vállalja.

Rendelet az agrárreform alá eső földbirtokok megváltásáról

Minden eladáshoz ki kell kérni az agrárminiszter hozzájárulását
A vételár tiz százalékát be kell szolgáltatni
Kik vásárolhatnak földbirtokot?

A hivatalos lap péntek reggeli számában jelenik meg a **földbirtokok fakultatív megváltásáról szóló új rendelet**, amelyet az agrárreform-miniszter és pénzügyminiszter együttesen bocsátottak ki.

A rendelet első szakasza szerint az agrárreform-miniszter fenntartja magának azt a jogot, hogy mindaddig, amíg az új agrár-törvény el nem készül, a földbirtokok eladását engedélyhez köthesse.

A rendelet értelmében **a művelhető földek a fennálló törvények értelmében eladhatók és mindenki annyit vásárolhat, amennyit a törvény megenged.** Erdőségek, rétek és feltöretlen területekből annyi adható el, amennyi az agrár-jogosultak kielégítésén túl megmarad. **Az eladási ár tiz százaléka a kolonizációs alapot illeti.** A rendelkezés alól kivételt képeznek a humanitárius és kulturális célokra történt eladások. Ha az eladó valótlan árat vall be, akkor a bevallott és valódi ár közötti különbség huszszoros összegéig büntethető.

Az e rendelet értelmében, az agrárreform-miniszterium engedélyével vásárolt birtokok tiz éven belül ki nem sajátíthatók.

A második szakasz kimondja,

hogy **e rendelet minden, az agrárreform alá eső földbirtokra vonatkozik.** A rendelet szerint földet a következők vásárolhatnak: azok az agrár-igénylők, akik az 1920. évi agrár-rendelet 1. és 2. kategóriájába tartoznak, valamint kivételes esetben a 3. kategóriába tartozók is, de csak annyi földet vehetnek, amennyit a törvény megenged. A parasztszövetkezetek csak a törvényben megengedett terület felét vásárolhatják meg. **Vásárolhatnak ezenkívül telepesek, menekültek, optáltak, dobrovoljacok és csetnikek.** Erdőt, rétet, feltöretlen területeket a fent említettek, valamint az agrárszövetkezetek is korlátlan mennyiségben vásárolhatnak. **A vételár szabad megegyezés tárgyát képezi az eladó és vevő között, ha azonban az agrárreform miniszterium az árat magasnak találja, akkor annak mérséklését kívánhatja.**

A rendelet intézkedik a parcellázás módjáról és kimondja, hogy **az eladások akkor válnak érvényessé, ha azokhoz az agrárreform miniszterium hozzájárul.** Az agrárreform miniszterium döntése ellen magához a miniszterhez lehet felebezni. A hozzájárulásra vonatkozó kérvényeket a főispáni hivatalok mellett működő agrár-

igazgatóságokhoz kell benyújtani, amelyek a kérvényeket az agrárreform miniszteriumhoz továbbítják.

A vételárnak a kolonizációs alapot illető tiz százalékát az állami Jelzálog Hitelbanknál kell elfizetni. Ha e befizetés a miniszterium hozzájárulása után harminc napon belül nem történik meg, a tiz százalék végrehajtás utján is behajtható.

A rendelet a hivatalos lapban való megjelenés napján, vagyis október 16-án lép életbe.

„A török hadsereg szembeáll minden ellenséggel“

Musztafa Kemal beszéde

Angorából jelentik: A Török Távirati Iroda jelenti Szmirnából: **Musztafa Kemal basa a helyszínen kísérte figyelemmel a nagygyakorlatokat, amelyek szerdán este befejeződtek.** A főparancsnoki bizottság a köztársaság elnöke tiszteletére diszvacsorát rendezett. **Fareddin basa hadseregfelügyelő beszédében a hadsereg mélységes ragaszkodását és rokonszenvét tolmácsolta Kemal basa irányában.** A mi légi, szárazföldi és tengeri erőink — mondotta — azon vannak, hogy legfőbb vezérük biztosan számíthat a nemzeti megváltásra irányuló munkájában.

A köztársaság elnöke a beszédre válaszolva, megállapította, hogy a köztársasági hadsereg katonai erényei egyre növekednek. **Habozás nélkül kijelenthetem, — mondotta — ország-világ halálára, hogy a köztársasági hadsereg kész és képes megvédeni a köztársaságot és Törökországot és Törökország szent szerepét.** Az erős hadsereg, amely tudatában van nagy kötelességeinek, szembeáll minden belső és külső akadállyal, amely az ország fejlődésének útját állhatná.

Mussolini

a tulzó fasiszták ellen
Bíróság elé állítják a bűnösöket

Rómából jelentik: A Stefani-iroda a következő közlést teszi közzé: A firenzei és római incidensek következtében, amelyekért a felelősség bizonyos tulzó fasiszta elemeket terhel, **Mussolini rendeletére a fasiszta-párt igazgatósága erélyes rendszabályokat hozott valamennyi radikális vagy radikálisabb fasiszta alakulat ellen. Ezeket részben feloszlatták, részben feloszlátás alatt állanak. A bűncselekményekben bűnösöket letartóztatták és bíróság elé állítják.**

Valamennyi fasiszta lap és a fasiszták vezetői — kezdve Farinacci képviselőn, a párt főtítkarán — kijelentették, hogy a hozott rendszabályokat helyeslik. Minden fasisztától feltétlen fegyelmet és fenntartás nélküli engedelmisséget követelnek meg.

A megbüntetett fasiszták táviratot intéztek a miniszterelnökhöz, illetve a párt vezetőségéhez, amelyben bejelentik, hogy **a büntetést elfogadják és a fasizmusnak hűséget fogadják.**

A közvélemény teljes mértékben egyetért a miniszterelnök erélyes eljárásával.

A népoktatás — számokban

A Vajdaságban 273 elemi iskolában magyar a tanítás nyelve

Beogradból jelentik: A közoktatásiügyi minisztériumban most készült el az 1924—25. tanév elemi iskolai statisztikája, amely nemcsak arról közöl pontos adatokat, hogy az ország területén hány iskola működött az elmúlt évben, hanem az oktatás terén elért eredményekről is beszámol. Megállapítható, hogy az iskolaköteles gyermekek szigorubb ellenőrzése folytán az ország területén évről-évre emelkedik az elemi iskolai tanulók száma és főleg a délszerbiai vidékeken örvendetes a változás.

E statisztika szerint az elmúlt évben 7368 elemi iskola működött az ország területén. A tanulók száma 849.136 volt és az oktatást összesen 17246 tanító, illetve tanítónő végezte.

Külön foglalkozik a statisztika a Vajdasággal. A kimutatás szerint a Vajdaságban összesen 1038 iskola működött 120.888 tanulóval, akiknek az oktatásával 2585 tanító foglalkozott.

Az iskolák közül 558 államnyelvű, a többi kisebbségi iskola. A kisebbségi iskolák közül 273 iskolában magyar, 182 iskolában német és 31 iskolában román anyanyelven folytak a tanítások. Érdekes, hogy a statisztika szerint olasz nyelvű iskola nem volt az ország területén.

Reflexiók

az orvosi pálya bajaihoz

Gazdasági és szociális okok állnak az orvosok boldogulásának útjába

A szubotici orvosi körében nagy érdeklődést keltett. „Beteg az orvosi pálya” című legutóbbi cikkünk. Azóta az egyik orvos hozzászólásának már helyt adtunk, most orvosi körökből még a következő reflexiókat fűzik cikkünkhöz:

Az orvosi pálya elproletarizálódásának a Vajdaságban évezet speciális okai vannak. Az utóbbi években sokkal nagyobb számban mennek különösen a vajdasági magyar ifjak erre a pályára és az orvosi pályát határozottan előnyben részesítik például a jogi felett, mert az a közhit, hogy az orvosi pályán könnyebb a szláv nyelv tudása nélkül boldogulni, mint az ügyvédi pályán, ahol az államnyelv tudásával nélkülözhetetlen. Ez egyik fő oka annak, hogy az utóbbi időben olyan egészségtelen szaporulat tapasztalható az orvosi karban és a következő években ez előreláthatólag még fokozódni fog.

De vannak más — általánosabb jellegű — okai is annak, hogy az orvosok megélhetése ma nehezebb, mint még nemrég volt. A háború alatt az emberek olyan közel látták állandóan a halált és az egyszerűbb emberek a katonaságnál olyan gyakori nexusba kerültek az orvosokkal, hogy a háborút követő években a szokottnál gyakrabban vették igénybe az orvost. Azt lehetne mondani, hogy minél jobban eltávolodik az emberektől a halál és a háború emléke, annál ritkábban keresi fel megint a kevésbé intelligens ember az orvost, ha erre szükség is volna.

Van még egy elsősorban gazdasági oka is az orvosi pálya elproletarizálódásának. Az orvosnak ma nagy költségekkel lehet csak berendezni a rendelőjét. A jó orvosnak drága felszerelésre, nagyértékű műszerekre, drága szakmunkákra és folyóiratokra van szüksége, amiket azelőtt könnyen nélkülözhetett az átlagos vidéki orvos. Mindez sok pénzbe kerül, ami csak nehezen térül meg, annál is inkább, mert a közönség teherbíróképessége — Szubotica különösképp — nem fejlődött olyan arányban, mint az orvosok száma.

Végül nem utolsó sorban a szubotici orvosi rendelőik ürességének az a körülmény, hogy Szubotica, amely — ma a Vajdaságban az egyik legjobb

orvosi karral rendelkezik — nem tudja olyan mértékben magához vonzani a Vajdaság különböző részeiből a vidéki betegeket, mint ahogyan az általában óta az orvosi kar erre felkészült. A vidéki betegeket a községi orvosok gyógykezelik, akik minden lelkiismeretességük mellett se rendelkeznek a szükséges felszereléssel

kénytelenek kiengedni a kezükből és így a szubotici orvosi kar majdnem teljesen nélkülözi a vidéki pacienseket.

Ez és még számos más ok járul hozzá ahhoz, hogy az orvosi pálya kezd Szubotican és a Vajdaság más városiban is a kevésbé kereső és mind több nehézséggel küzdő foglalkozások közé hanyatlani.

Cuza diadala

A magyar fajvédők feladták az irredentizmust Az erdélyi magyar sajtó a román antiszemita és a magyar ébredők szövetségéről

Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi magyar lapok világnézeti különbség nélkül a legélesebb hangon elítélik a budapesti román-magyar antiszemita kongresszus résztvevőinek magatartását. A Nagyvárad vezércikkben foglalkozik Cuza professzor és Eckhardt Tibor meggyezésével, amelyről a következőket írja:

— Cuza professzor, a romániai antiszemita vezére többek közt bejelentette Budapestre visszatérve, hogy a magyar ébredőkkel meg is állapodott. A legszovinizusabb és legirredentább magyar politikusok jutottak tehát egyetértésre a legürelmetlenebb és legszélsőségesebb román nacionalistákkal. Látszik, hogy politikai érdekről van szó, melynél az évek mellékesei. A nacionalista mozgalom lassankint internacionalista lesz, a fajvédelem, mint a nacionalizmus szélsősége és türelmetlen megjelenési formája, a nemzeti államokon belül külön sovinizta szervezeteket fejleszt ki és ezek az ultra-nemzeti rétegek kezét nyújtják egymásnak, hogy könnyebben kezükbe vehessék otthon az államhatalmat. Ha az erdélyi magyarok bármelyik magyarországi pártal összeköttetést keresnének, rögtön letartóztatnák őket hazatérésükért. Cuzának azonban szabad a legirredentább magyar párttal megegyezni. Ez azt bizonyítja, hogy az antiszemita Romániában ma uralkodó áramlat, mert csak ilyenek szabad mindent megtenni. Amikor Maniu, a román állampolgár Sándor

Józseffel tárgyalást kezdett, a félhivatalos Viitorul telekiabálta az országot, hogy Maniu eladja az országot az irredentistáknak. Cuzának azonban szabad Eckhardtal és Gömbössel megegyezni. Ha az EMKE szövetségre lépne a Magyar Tudományos Akadémiával, azonnal megindulna az összeesküvés per elene, ha egy erdélyi magyar iskola egy fillért is elfogadna valamelyik magyarországi testvéregyházról, rögtön becsúsnák. Cuzák azonban szabadon szövethetnek az ébredőkkel. De a tárgyalásban Cuza maradt a győztes, mert Romániának nincs követelni valója Magyarországtól, Magyarországnak ellenben van Romániától. Bizonyos, hogy Eckhardt, Gömbös és társaik hazafiak maradtak ezután a megegyezés után is, pedig bizonyosan feladták az irredentizmust. Megegyeztek Cuzával azok ellen az erdélyi zsidók ellen, akik a magyar színház, könyv és sajtó existenciájának legsúlyosabb támaszai. Cuza nagy csatát nyert, mert ha megbeszélésük magva az, hogy miként jussanak az egyes országokban az antiszemita hatalomra, ez nem azt jelenti, hogy ennek az álomnak megvalósulása esetén Cuza egy talpalattnyi helyet is átenged a magyar antiszemita-knak, de a magyar antiszemita szegre akasztják a keresztényvédelem érdekében az irredentizmust, mert különben vége a szent szövetségnek. És ennél nagyobb diadalt román államférfi az utóbbi években nem igen tudott felmutatni.

A férjem leány!

Két nő házasságot kötött egymással — A feleség csak három év múlva tudta meg, hogy az ura nem férfi — Ki a gyermek apja? — Csalás és okirathamisítás miatt indult eljárás a nő-férj ellen

Budapestről jelentik: A rendőrség néhány napja nyomozást folytat egy olyan regényesen bonyolult és szinte hihetetlenül hangzó ügyben, amelyre csak egyetlenegyszer volt példa a magyar bünygyi krónikában: amikor Vay Sarolta grófnő negyven évvel ezelőtt megszöktette és Vay Sándor gróf néven feleségül vette egy nyiregyházi törvénytörő bíró leányát.

Nagy József harminckétesztendő pincér felesége válópórt indított férje ellen és a pör tárgyalásán azt a különös vallomást tette, hogy férje, akivel három évig élt együtt és akitől gyermeke is született, nem férfi, hanem nő.

— Férjemmel, — mondotta — négy esztendővel ezelőtt ismerkedtem meg a ligetben. Udvarolni kezdett és egy évi jegyesség után elvett feleségül. A hetedik kerületi anyakönyvvezető előtt kötöttünk házasságot. Három évig éltünk együtt és ezalatt még csak sejtésem sem volt arról, hogy férjem tulajdonképpen leány. Két évvel ezelőtt gyermekünk is született. Nemrégiben véletlenül kétséget kizáróan meggyőződtem arról, hogy a férjem nem férfi. Felelősségre vontam és ő beismerte, hogy leány. Kérem házasságunk felbontását.

A bíró nyomban kihallgatta a férjet, aki nem is kísérelte meg tagadni, hogy felesége vallomása megfelel a valóságnak.

Arra a kérdésre, hogy mi a neve, a férfi így válaszolt: — Nagy. Mariska.

Vallomásában elmondotta, hogy Nagy József, akinek nevét használja, a testvérbátyja volt, de elesett a háborúban.

— Iratai és ruhái nálam maradtak, — folytatta — és egyszer megpróbáltam férfinak öltözve a munkakönyvével állást keresni magamnak. Egy kávéházban alkalmaztak és ettől kezdve nem vettem le többé a férfiruhát.

— Ezt értem, — szólt a bíró — de minek nősült meg?

Mariska-József zavartan vonogatta a vállát:

— Beleszerettem...

Ezután már csak az ügy legrejtélyesebb momentumát kellett tisztázni, azt, hogy két nő házasságából hogyan születhetett gyermek. A bíró nem akarta ezt a problémát feszegetni, mert abban a feltevésben volt, hogy az asszony — mármint a feleségként szereplő házastárs — valószínűleg megcsalta férjét. A pincér azonban tiltakozott ez ellen a gyanúsítás ellen és kijelen-

tette, hogy neje biztos tudomása szerint hű volt hozzá.

— Minthogy azonban mindenáron gyereket akart, — mondotta — egy ízben

kábítószerekkel elaltattam és meghívtam lakásunkra az egyik tüzi-legényt, az a gyerek apja.

A bíró ezen a ponton félbeszakította a tárgyalást és áttette az ügy iratait a rendőrségre. A főkapitányságon Kiss István rendőrfőtanácsos család és okirathamisítás címén indította meg az eljárást a férj gyanúnt szereplő pincér ellen. Nagy Mariskát Smóling Miklós rendőrkapitány csütörtökön hallgatta ki és intézkedett mindazok — elsősorban a tüzi-legény — kihallgatására vonatkozólag, akiknek bármilyen tudomásuk lehet a különös házasságról.

Telefonkábel

Budapest—Subotica—Beograd között

A magyar kormány ajánlatot tett a beográdi kormánynak

Budapestről jelentik: Smith Jeremiás népszövetségi főbiztos hozzájárult a magyar kormánynak a Budapest és Bécs közötti telefonkábel kiépítése ügyében az osztrák kormánnyal kötött szerződéséhez. A kábel építési munkálatai ennek alapján már rövid időn belül megindulnak.

A magyar kormány most érintkezésbe lépett a prágai kormánnyal, hogy Csehszlovákia is kapcsolódjék be a kábel-hálózatba, oly módon, hogy Csehszlovákia vonalat épít Pozsony és Prága között, míg a magyar kormány a bécsi kábelnek egy mellékágát építené ki Hegyeshalomtól Pozsonyig.

A beográdi kormánynak is ajánlatot tett a magyar kormány, hogy telefonkábel épít Szuboticaig, amit Jugoszláviában tovább vezetnének Beogradig, ezt pedig Szófiáig és Bukarestig lehetne meghosszabbítani.

Az interparlamentáris unió

a Nemzetek Szövetsége ellen

A kisebbségi sérelmek az unió ülése előtt

Ottawából jelentik: Az interparlamentáris unió záróülése a kis nemzetek jogait tárgyalta és kritika tárgyává tette azt, hogy a Nemzetek Szövetsége eredménytelenül foglalkozik a kisebbségeken ejtett igazságtalanságokkal. Meidinger csehszlovákiai német delegált fölpanaszolta, hogy a kisebbségek a genfi konferencián nem jutottak szóhoz. Kifejtette, hogy a csehszlovákiai német és magyar kisebbségek két milliónál nagyobb számra rugó tömegből az elnyomás miatt egyre többen kénytelenek kivándorolni. A konferencia azt mondta ki határozatában, hogy a faji kisebbségek jogaira vonatkozó ügyek a nemzetközi bíróságra tartoznak.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

STEIN i DRUG esernyőkészítő és VIRÁG LEONTIN fűzszalonját ÁTHELYEZTÉK

Aleksandra ulica 6. 214

komós k. z. munkasz. melle. i. özbe.

A becskerekai gyilkos szerelem

A törvényszék megkezdte a gyilkossággal vádolt Jakobos László bűnyüének főtárgyalását — Táncciskolájól a vádlottak padjára A gyilkos a gyilkosság elkövetése után megvacsorázott és sportügyekről vitatkozott — A véres tragédia hősnője elköltözött az országból — A tanúk megcáfolták a vádlott védekezését

Pénteken délután hirdetik ki az ítéletet

Becskerekről jelentik: A becskerekai törvényszék büntetőtanácsa dr. Bunics Ivó tanácselnök vezetésével csütörtökön délelőtt kezdte meg Jakobos László husz éves becskerekai magántisztviselő bűnyüében a főtárgyalását. A vádat Makszimovics Szvetisláv ügyész képviseli, míg a védelmet dr. Petrovics Dragutin ügyvéd látja el.

A vádirat szerint Jakobos László ez év március 27-ikén a cukorgyári uton meggyilkolta Szopcsák Lajos becskerekai kereskedőt. Mint a Bács-megyei Napió is közölte, a gyilkosság szerelmi féltékenységből történt. Jakobos és Szopcsák közösen udvaroltak Klotton Gizella becskerekai leánynak. A gyilkosságot megelőzően is együtt voltak a leány szüleinek a lakásán, ahonnan visszatérőben követte el Jakobos a bűncselekményt.

Tánc a halálba

A bíróság először a vádlottat hallgatja ki. Jakobos sápadtan ül a vádlottak padján, elegáns zsakett feszül rajta, lábán vadonatúj lakkcipő, erre az alkalomra csináltatta. Az elnök kérdéseire nyugodtan felel, tisztán, érthetően beszél.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdezi az elnök.

— Nem érzem magam bűnösnek — feleli nyugodtan.

Azután elmondja, hogy Klotton Gizellával januárban ismerkedett meg a táncciskolában. A táncot az ajánlotta nekik, hogy a táncversgán együtt táncoljanak párostáncot. Emiatt többször kiment Klottonék cukorgyári lakására, később udvarolni kezdett a leánynak. Klottonéknál ismerkedett meg Szopcsákkal is, aki vetélytársát látta benne.

— Husvétkor elutaztam Becskerekre — folytatja vallomását Jakobos — és amikor visszajöttem, Klottonék közölték velem, hogy Szopcsákkal összeveszték. Szopcsák valóban el is maradt a házból, ahol csak március 27-ikén találkoztam vele. Mint később megtudtam, Klottoné levélben hívta meg. Az udvaron beszélgettünk, amikor jött Szopcsák. Klottoné Szopcsákot nyomban behívta a szobába, ahol sokáig beszélgettek. Amikor ismét kijöttek, láttam, hogy Gizi mamája haragszik.

— Mi baj? — kérdeztem, mire Klottoné ezt mondta:

— Ezentul minden hiatalembert ostorral verék ki a házból.

En azt hittem, hogy Szopcsákra haragszik és ezért elhatároztam, hogy előre megyek és az uton bevárom Szopcsákot, mert tudni akartam, hogy mi történt.

Elnök: Igaz-e, hogy Klottoné szemrehányást tett magának, mert maga állítólag azzal dicsekedett Szopcsák előtt, hogy viszonya van a leánnyal?

Vádlott: Nem igaz.

Véres találka

A vádlott ezután elmondta, hogy még körülbelül tíz percig maradt Klottonéknál, azután előre ment, hogy bevárja Szopcsákot. A tisztviselőlakások előtt találkozott Kurunczi éjjeli őrrrel, akivel néhány percig beszélgetett. Azután betért a cukorgyári kintinba, ahol megivott egy pohár likőrt.

— Még világos volt, amikor lassan a város felé indultam — mondja tovább a vádlott. — Egyszerre csak hallottam, hogy valaki jön utánam. Hátrafordultam. Szopcsák volt. Bevártam és megkérdeztem tőle, hogy mit beszélt Klottonéval. Szopcsák dühösen válaszolt:

— Semmi köze hozzá! — Majd ütlegezni kezdett, mire én futásnak eredtem. Szopcsák utánam szaladt és tovább ütött. En védekezésül kést rántottam és beleszurtam, azután eljutottam. Már beértem a városba, amikor észrevettem, hogy a kés még mindig a kezemben van. Az első kocsmába betértem, ahol megittam egy pohár pálinkát, majd továbbmentem a Fehér Hajó-ba, ahol megvacsoráztam. Itt találkoztam Gáborovval, akivel sportról beszélgettünk.

Elnök: Azt nem tudta, hogy mi történt Szopcsákkal?

Vádlott: Ekkor még nem tudtam, hogy megöltem.

Elnök: Mit csinált ezután?

Vádlott: Betértem a Rózsa-kávéházba, onnan sétálni mentem a fő utcára. Utközben ott azzenészek haláltak és mellettem, akik Szopcsákról beszéltek. A beszélgetésükből tudtam meg, hogy Szopcsák már nem él.

Az elnök kérdéseire Jakobos ezután elmondja, hogy nyolc nappal az eset előtt elvitte kését egy lészöröshöz, akit megkért, hogy a kés minél kegy oldalát élesítse ki. A kést a gyilkosság előtt való nap hozta el a lészöröstől, aki ahogy kérte, minél kegy oldalán kiköszörölte.

Az elnök: Használta a kést azelőtt is?

Vádlott: Igen, mindig magammal hordtam. A futballpályán sokszor használtam cipőzsinór elvágására és egyebekre.

Az elnök: Megkérte Klotton Gizit kezét?

Vádlott: Igen, többször tettem neki házassági ajánlatot, de nem komolyan. Gizi nem is törődött nagyon a házassággal.

A tanukihallgatások

A vádlott kihallgatása után a tanukihallgatásra kerül a sor. Magyar Károly dr. törvényszéki orvos elmondja, hogy Jakobos átvágta a meggyilkolt főütőerét, az ugynevezett »vese-cavat«, a szurás féltetlen halálos volt. A vádlott a rendőrségen azt állította, hogy Szopcsák ütötte, de semmi sérülést nem lehetett rajta megállapítani. Iszakovics Vojiszláv dr. orvos a vádlott elmeállapotáról terjeszti elő jelentését, mely szerint Jakobos teljesen beszámítható.

Györkös Gyula tanú hallgatja ki azután a bíróság, A tanu elmondja, hogy a gyilkosság előtt együtt töltötte az estét Klottonéknál Jakobossal és Szopcsákkal. Mikor a lányos házat elhagyták, a vádlott odasugta neki, hogy maradjon hátra, mert négyesemközt szeretne beszélni Szopcsákkal.

A gyilkos kés köszörüése

Jelinek Pál köszörüs kihallgatására kerül a sor. Elmondja, hogy Jakobos agyilkosság előtt körülbelül nyolc nappal, hozta hozzá a kést, mely olyan piszkos és rozsdás volt, hogy azt aligha használhatták. Ja-

kabos két izben is sürgette a kés köszörülését, de csak egy hétre, közvetlen a gyilkosság előtti napon tudta elkészíteni.

Deutsch Miklós cukorgyári kintinos és Kozdkov Szava kocsmáros lényegtelen vallomása után Kurunczi Pál cukorgyári éjjeliőr tesz vallomást és elmondja, hogy a vádlott éjjel tizenegy óra felé jött nála a kunyhóban. Beszélgetés közben Jakobos azt kérdezte tőle, hogy van-e pushája és amikor megtudta, hogy nincs, nagyon csodálkozott, hogy egy éjjeliőr fegyver nélkül is meglehet.

Gyilkosság után „sportügyek“

A délutáni tárgyaláson folytatták a tanukihallgatásokat. Jovanovics Péter pénzügyőr és Jojics Milivoj volt rendőrségi alkapitány a gyilkosság részletkörülményeire nézve tesznek vallomást. Pajevics Voja detektív a vádlott letartóztatásáról mond el részleteket, majd kihallgatják Gáborov Proka szíjártót, aki a gyilkosság után a Fehér Hajóban együtt vacsorázott a vádlottal. Elmondja, hogy Jakobos teljesen nyugodt volt, nem látszott rajta semmi izgalom.

A gyilkosság színhelyén

Makszimovics ügyész előterjesztésé tesz, hogy a gyilkosság lefolyásának pontos megállapítása végett, a bíróság szállítsa ki a helyszínre. Az elnök a helyszíni tárgyalást elrendeli és a bíróság nyomban ki szállt a gyilkosság színhelyére.

A város utolsó házai is elmaradnak, amikor a vádlott a cukorgyárhoz vezető uton megmutatja azt a helyet, ahol Szopcsákkal találkozott.

— Innen — folytatja tovább — mintegy két-háromszáz méternyire menekültem Szopcsák elől és akkor

dőtem bele a kést.

A megjelölt helytől körülbelül hatvan lépésnyire egy nagy fa áll, amely mellett a rendőrség a gyilkosság felfedezése után vérnymokat talált.

Félőrai helyszíni tárgyalás után a bíróság visszavonul a törvényszékre, ahol Mirkó Lázárt megesketik vallomására.

Az orvosszakértők

Dr. Ivkovic Vlasztimir törvényszéki orvos szakértő az elnök kérdésére kijelenti, lehetetlenek tartja, hogy a meggyilkolt a szurás után még száz lépést tett, mielőtt a halál bekövetkezett, mint ahogyan a vádlott a helyszíni tárgyaláson előadta.

Néhány jelentéketan tanuvallo-más után felolvassák Klotton Tivadárné és a dráma középpontjában álló Klotton Gizella vallomását, akik időközben Pesehszlovákiába költöztek. Míg két vallomás inkább Klotton Gizella szerelmével foglalkozik és az ügy érdemére nézve kevés letevéseget tartalmaz.

A bíróság elrendeli ezután az orvosszakértők kihallgatását arra nézve, hogy lehetséges volt-e, hogy Szopcsák Lajos a halál bekövetkezte előtt még száz lépést tett, vagy valószínűbb, hogy a gyilkos a ra mögött állt lesben, ott ahol a vérynymok látszanak. Dr. Iványi Ferenc orvosszakértő kijelenti, hogy amennyiben a kérdéses ér teljesen át volt szurva, úgy Szopcsák a szurás után legfeljebb csak tíz-húsz lépést tehetett, ha azonban az ér csak megsérült, úgy még elvánszoroghatott száz lépésnyire.

Az elnök ezután délután lát órkor berekeszti a tárgyalást és folytatását péntekre tűzi ki. Ítéletirésítésre pénteken délután kerül sor.

Horthy Miklós távozását követelik a magyar szocialisták

Peidl Gyula indítványt nyújtott be a nemzetgyűlésnek az állami főhatalom módosításáról — Az indítványt kormányzósértő indokolása miatt nem nyomatták ki

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén Malasits Géza szocialdemokrata képviselő napirend előtt szóvátette, hogy Huszár Károly, a nemzetgyűlés alelnöke sárvári beszámolójában a szocialisták halálos ellenségének vallotta magát.

— Tekintve, hogy Huszár nem csak képviselő, hanem a parlamentnek egyik alelnöke is, — mondotta Malasits — nem lett volna szabad ilyen nyilatkozatot tennie, vagy le kell mondania az alelnökségről. Bejelentem, hogy mi szocialdemokrata képviselők bizalmatlanok vagyunk Huszár elnöklésével szemben.

Huszár Károly kijelentette válaszában, hogy hajlandó megismételni sárvári nyilatkozatát.

Propper Sándor: Garaminak udvarolt. Esztergályos János: Akkor mért előszobázott Peidlnél, Huszár ur?

Huszár Károly: Nem felelhetem el a kommunizmust...

Malasits Géza: Mi sem a tehér terort.

Propper Sándor: Gyönyörű volt.

Huszár végül kijelentette, hogy nyilatkozatát csak elvekre értette, személyeknek nem ellensége.

Az elnök: Propper képviselő ur kért szót a házszabályokhoz.

Propper Sándor: Az elnök tegnap bejelentette, hogy Peidl Gyula irásbeli indítványt terjesztett be az állami főhatalom módosításáról és az államtanács létesítéséről. Az elnök hozzátette, hogy mivel ennek az indítványnak indokolása sértő kitételeket tartalmaz Horthy Miklós kormányzó személyével kapcsolatban, a házszabályok értelmében az in-

dítvány indokolásának kinyomatását mellőzte. Mi nem akarjuk az államné személyét sérteni, de minden indítvány indokolással jár. Az elnöknek közlésége lett volna az indítványt kinyomatni és szétosztani, mert az elnök által hivatkozott paragrafus csak az illetépellációkra vonatkozik, az indítványokra nem. Méltóztassanak az elnök előterjesztések idevonatkozó részét revízió alá venni és a helyes szakaszat alkalmazni az indítványok kinyomatására vonatkozólag. Kérnem kell az elnökséget a házszabályoknak precíz és pártatlan kezelésére.

Szítóvszky Béla elnök: Az indítványt nem lehetett kinyomatni, mert az államfőre nézve sértő kitételek...

Propper Sándor: Csak tények.

Szítóvszky Béla elnök: Olyan állításokat foglal magában az indítvány, amelyek az államfő személyének a vitába való bevonását involválták volna. Ez pedig a nemzetgyűlés eddigi gyakorlata értelmében nem lehetséges.

Rassay Károly kijelentette, hogy az ügy lényegére nézve nem akar állást foglalni, de az elnök eljárását helyteleníti, mert a házszabályokat be kell tartani.

Propper Sándor: Nem fogadhatom el az igen tisztelt elnök ur álláspontját. A költségvetés tárgyalásánál a kormányzóság kiadásairól szó lesz. Lehetetlen, hogy akkor a kormányzó személyét ne vonják a vitába. Ezt a kérdést végre tisztázni kell.

Eután áttértek a napirend tárgyalására.

A jegyző büne

Oktober 20-án tárgyalja a novisadi törvényszék Eremics János bűnügyét

Néhány évvel ezelőtt az egész Bácska közvéleményét foglalkoztatták Eremics János akkori temerini jegyzőnek viselt dolgai, aki hivatali működése alatt a legönkényesebb módon brutalizálta Temerin község lakosságát. A jegyző garázdálkodásának akkor a novisadi ügyészség vetett véget, amely hatóság a beérkezett számos bűnvádi feljelentés alapján elrendelte Eremics jegyző letartóztatását. Eremics azonban csak rövid ideig volt letartóztatásban, mert a bíróság óvadék ellenében szabadlábra helyezte, de az eljárást tovább folytatták ellene. Amikor Eremics a fogságból kikerült, az akkori radikális kormány elbocsátotta állásából.

Amikor a demokrata-párt került kormányra, Eremicsot a megindított bűnvádi eljárás ellenére ismét kinevezték jegyzőnek, ezúttal Torontáltordára. Később, amikor a Davidovics-kormány helyzete megingott, Eremics hirtelen pártot változtatott s a lehangosabb radikális lett belőle. Így sikerült neki a radikális választási kormány megalakulása után is állását megtartania. Amióta pedig ismét szilárdnak érezte magát állásában, újból megkezdte a temerini recept szerint a lakosság üldözését. A nem radikális-pártiakat terrorizálta és kocsmákat lezárattatott azon a címen, hogy azok a kormányellenes pártok tagjainak és a kommunistáknak gyülekező helyei.

A temeriniek, akik Eremics működését távolról is figyelték, a nyár folyamán küldöttség útján kérték a novisadi törvényszék elnökségét, hogy Eremics János évek óta húzódó bűnügyének tárgyalását mielőbb tűzzék ki. Ez meg is történt és ez év szeptember 17-ikére kitérték a tárgyalást, később azonban a főtárgyalást október 20-ikára halasztották. Úgy a temeriniek, mint a torontáltordaiak most nagy érdeklődéssel várják a basáskodó jegyző ügyének tárgyalását.

Öt évi fegyházra

ítélte az ítélőtábla is Poljakovics szubotcai rendőrbiztost

Tizenháromévi fegyházra ítélték egy titeli rendőrt — A szubotcai betörőbanda — Felmentett gyujtókat

Poljakovics Iván, volt szubotcai rendőrbiztos 1923 május 30-án maga mellé vette Vukmanov Fábrián szubotcai rendőrt és elment Kovács Kata szubotcai lakoshoz, akitől meg akarta tudni a nála lakó Hunyadi Pál tartózkodási helyét. Kovács Kata nem tudta a kívánt felvilágosításokat megadni, mire Poljakovics Iván rendőrbiztos és Vukmanov Fábrián rendőrt rávetették magukat az asszonyra és bottal, gummbunkóval addig ütötték-verték, amíg a szerencsétlen, beteges asszony eszméletlenül össze nem esett. Kovács Katát azonnal bezárították a szubotcai kórházba, ahol úsznapra, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt.

A szubotcai törvényszék 1924 május 10-én Poljakovics rendőrbiztost 5 évi fegyházra, Vukmanov rendőrt 2 évi fegyházra ítélte.

Ugy az elítéltek, mint az ügyész feleltek.

A novisadi felelbiteli bíróság csütörtökön indokainál fogva helybenhagyta az elsőfoku ítéletet, amely ellen az elítéltek semmisségi panaszt jelentettek be.

1924 október 24-én Jovanovics Katica titeli asszony az uccán szidalmazta Bobojcsék József titeli rendőrt, mire ez fegyverrel mellbelőtte az asszonyt. A golyó a szívereket sebezte meg és belső elvérzést okozott. Az asszony a helyszínen meghalt. A novisadi törvényszék március 3-án 13 évi fegyházra ítélte a rendőrt, aki az ítéletet meg-

felelbezte.

A novisadi felelbiteli bíróság csütörtökön helybenhagyta az ítéletet, a mely ellen az elítéltek rendőri semmisségi panaszt jelentett be.

Sokszics Jása, szubotcai hírhedt betörő, Bristyánszki Stipóval és Dulcs Mihályval 1922-ben Szubotcán és környékén számtalan betörést és lopást követtek el. A zsákmányt rendszerint Radicsics Kálmán, Antunovics Róza, Kereszties István, Szabó Ferenc és Brajkov Béla vásárolták meg tőlük.

A szubotcai törvényszék 1924 augusztus 26-án Sokszicsot betöréses lopás miatt 5 évi fegyházra, Bristyánszkit, mint tettestársat 2 évi fegyházra és Dulcsot, ugyancsak mint tettestársat 8 havi börtönre, Radicsicsot orgazdaság miatt 1 havi fegyházra, Antunovicsot orgazdaságért 6 havi börtönre, Kereszties, Szabó és Brajkovot orgazdaságért 750-750 dinár pénzbüntetésre ítélte.

A novisadi felelbiteli bíróság az elsőfoku ítéletet indokainál fogva helybenhagyta, ami ellen az elítéltek semmisségi panaszt jelentettek be.

A külügyminisztérium cáfolja a jugoszláv-orosz tárgyalások hírét

Markovics Jovan külügyminiszterhelyettes nyilatkozata

Beogradból jelentik: A Bácsme-gyei Napló munkatársa kérdést intézett Markovics Jován külügyminiszter-helyetteshez, hogy mi igaz azokból a hírekből, melyek szerint Csicserin orosz külügyi népbiztos Bécsben tárgyalni fog a jugoszláv kormány megbízottjával.

— A világsajtóban Oroszország és az S. H. S. királyság közti tárgyalásokról elterjedt hírek — mon-

dotta a külügyminiszter-helyettes — nem felelnek meg a valóságnak. A jugoszláv kormány álláspontja nem változott a szovjettel szemben és az S. H. S. királyság Oroszország belső ügyeibe nem akar beavatkozni.

Markovics Jován megcáfolta azt a hírt is, hogy Pusztilov athéni szovjetkötvet Beogradba érkezik a jugoszláv kormánnyal való tárgyalások megkezdésére.

Véres családi dráma öt haldoklóval Kispesten

Egy pékmester összeszurkálta hűtlen feleségét, súlyosan megsebesített egy asszonyt és két idegen gyermeket, azután elvágta a nyakát

Budapestről jelentik: Borzalmas családtragiédia játszódott le csütörtökön Kispesztén, a Zrínyi-ucca 102. számú házban: Flaxmayer János sütőmester a töle különváltan élő feleségét, Jakab Annát, özvegy Pazsonyi Györgynét, a Zrínyi-uccai ház tulajdonosnőjét és két mostoha gyermekét összeszurkálta s végül a saját nyakát is elvágta.

Flaxmayer János 61 éves budapesti sütőmester másfél esztendővel ezelőtt feleségül vette Jakab Anna 22 éves fiatal lányt. A menyecske és az idős ember nem sokáig élt boldog házasságot s körülbelül három hónappal ezelőtt az asszony különvált férjétől.

Flaxmayer Jánosné még házasságle idején megismerkedett egy Kohn Jenő nevű ügynökkel s amikor férjétől különvált, összeköltözött Kohn Jenővel, Kohn Jenő elvált feleségétől, akitől két kis fia született, a két éves Ödön és a hat esztendőes Hugó. Kohn Jenő Flaxmayer Jánosné kispesti lakásába vitte ki és itt éltek vadházasságban a Zrínyi-ucca 102. számú házban.

A férj sehogysem tudott belenyugodni abba, hogy felesége elhagyja, nem volt hajlandó beleegyezni a válásba, hanem állandóan felkereste feleségét és folytonosan unszolta, hogy térjen vissza hozzá.

Csütörtökön kora reggel Flaxmayer János ismét megjelent Kispesztén; Kohn Jenő ekkor már nem volt otthon. Flaxmayer János bement feleségének lakásába és ismét kérélni kezdte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony ki akarta utasítani férjét a lakásból, Flaxmayer János erre feldühödött, előrántott zsebéből egy hatalmas konyhakést és feleségére támadt.

Az asszony rettenetesen sikoltozni, jajveszékélni kezdett. Kohn Jenő két kislánya még az ágyban feküdt, s mikor látták a késsel hadonászó, dühöngő férfit, szintén sikoltozni kezdtek. Flaxmayer János erre az ágyhoz ugrott és késsel először a hat éves Hugóba vágta. A hatalmas konyhakés a szerencsétlen kislány koponyájába turódott, amelyből hatalmas véráradásban ömlött ki a vér.

A vér látára Flaxmayer János még jobban megdühödött, az asszonyt, aki igyekezett a gyermekeket megvédeni, félrelökte és a következő pillanatban már a kést az Ödönke arcába

turódott az élesre köszörült konyhakés.

A megdühödött ember ekkor feleségére támadt, aki jajveszékélve kiabált segítségért. A szomszédos lakásban lakó háziasszony, özvegy Pozsonyi Györgyné figyelmes lett a hangos segítségkiáltásokra, berohant a lakásba, ekkor azonban a sütőmester már a feleségét fojtogatta. Ott hemperegtek a földön. Az asszony kétségbeesetten védekezett, de a megvadult férfi egymásután dőlődte a kését a feleségébe.

Amikor Flaxmayer János a segítségül siető özvegy Pozsonyi Györgynét meglátta, hirtelen felugrott és a háziasszonyra támadt és mielőtt még az védekezhetett volna, a vértől csöpögő kést a háziasszony mellébe dőlte. Pozsonyiné azonnal eszméletlenül esett össze. Flaxmayernek azonban még volt annyi ereje, hogy ki tudott szaladni az udvarra. A dühöngő férfi azonban utána vetette magát. Az udvaron utólérte és ismét többször beléle mártotta a kést.

Időközben a rettenetes jajveszékélésre figyelmesek lettek a szomszédos házi lakói, akik értesítették a rendőrséget. Amikor a sütőmester a rendőrt meglátta, szintén rá akart támadni, a rendőrt azonban előrántotta revolverét és ráfogta a dühöngő emberre. A sütőmester erre, látva, hogy nincs menekülés, kését most önmaga ellen emelte és mielőtt a rendőrt megakadályozhatta volna, először a nyakát próbálta keresztülvágni, majd négyeszer-ötször a saját mellébe szurt.

A véres családi dráma öt áldozatát a Szent István-kórházba szállították, ahol a férj és a feleség a haldállal vívódnak, de életveszélyes a két kisgyermek állapota is.

A rendőrség a kórházban kihallgatta Flaxmayer Jánost, aki alig hallható hangon folyton nagy szerelméről beszélt, majd elmondta, hogy felesége teljesen elhidegült vele szemben, naplrenden voltak közöttük a civódások és az asszony megindította a válópert. Végül hörgő hangon kérte a rendőrtiszteit, hogy felesége mellé temessék. Beismerete, hogy előre megfontoltan készült a gyilkosságra.

Az asszony kihalgatását is megkísérelték, aki időnként visszaverve, majd újra többször elvesztette eszméletét.

KÉPTELEN KRÓNIKA

EZ IS RITKASÁG, fehér holló: egy tiszt, aki nem hajlandó embert ölni, aki undorral elhárítja magát a revolvért és mint a tanítványok a bethlehemi Jézusra, fölesküszik a jasná-poljanai szent muzsik fejfájára. A militarizmus komenciói között talán minden századik évben akad egy elszánt lélek, akit nek szorítja szívét a zubbony, tőri derekát a kard és aki szivesebben játszik gyerekekkel, mint ágyugolyókkal. A fehér hollóból soha sem lesz szürke varju, a tolsztojánus katonatiszt olyan anakronizmus, amelyen ugyan vigasztalón nyugszik meg a szem, de az élet, mint esztelen furcsaságot könyvel el magának. Ó, persze, hogy jó volna, ha a halál cselédei egy szent napon kilépnének a kaszás fejedelem szolgálatából és azt mondanák — elég volt, az ember szent és sérthetetlen, vezetjük. A béke biztosan hamarabb szakadna a nyakunkba, mint az áldás és az esztendő veszedelmes hisztériája és dühe gyorsabban szikkadna ki a lázas fejből. De, sajnos, egy fecske nem csinál nyarat — az a csehszlovák tiszt, aki drága melással Tolsztoj könyvével cserélte föl a tiszt kardbojt, olyan egyedül van, mint a kisuujjam.

UJ ÜSTÖKÖST fedezett föl egy német csillagász és ekeresztelte Pegazusnak. Az új égitest tehát a költőké, a szépség bolondjaié, mindazoké, akik szeretik a — világszűrést. Mert a Pegazus üstökös vakítóan fehérlik az égbolton, szikrázva szalad a nap körül, mint egy vágató expressz az éjszakában. A német csillagász azért is ajánlódta meg a versírás istenének nevével, mert sokkal fénylőbb minden más csavargó csillagnál, direkt kiválik közülük, mint egy ezer-égős ivilámpaszerevény villanykörte között. Innét a földről állítólag szabad szemmel is meg lehet ismerni, akár a Göncöl-szekeret, ott tanúvázik valahol a nyugati oklalon, körülötte sok apró égiméces udvarol. Nem olyan ijeszítő, nincs farka, mint a Halley-üstökösnek, békés természetű, nincs szándékában felöklélni a földgolyót, szelid, mint a nyul és szemérmes, mint a hajnal. A béke csillaga, — mondotta a német tudós, aki könyvet írt róla — a béke isteni galambja. Emberek, nézzetek föl az égboltra és keressétek a Pegazust a sötétség végtelen erdeiben. Ki tudja: hátha igaza van a német csillagásznak.

AMUNDSEN újra nekivág az északi sarknak. Repülőgép helyett most Zeppelel próbál eljutni a pólushoz ez a csodálatos öregember, aki olyan kíváncsi, mint egy kisgyerek és nem nyugszik, míg a legészakibb jéghegyre ki nem tüzi a norvég lobogót. Egyszer már majdnem életébe került Amundsennek a kísérlet, de ugylátszik az életét becsüli legkevesebbre a norvég kutató, aki a tudomány kedvéért hajlandó odaadni akár a szemérvágát. És ha más nem is kényszerítette az embert meghajlásra, tiszteletadásra, ezt a példátlan hősiességet, ezt a nagy heroizmust muszáj becsülni, ez előtt le kell venni a kalapot. Az önfeláldozás és a fanatizmus gyönyörű emberi erények éppen ma, a mikor mindenki a maga kis bajával és — zsebével törődik: a politikai háborút szervez, a kereskedő tisztos polgári hásonra vár, a költő pénzt koldul, a technikus milliókról álmodik, a földműves magas buzaárakról. Amundsen egy imponáló jószág, egy csodálatos naivist, akitnek nem sors: ágyban párnák közt meghalni. Nyughatatlan lélek ő, legtisztább vágyaink kalandora, aki olyan vidékre szomjuhozik, hol megfagy a hősi lehetőség. Valamikor tán, ha majd megindulnak a roppant jéghegyek, csodálatos mezők és gazdag bányák tárulnak meg ezen a földön, de az ő lábát nyomát már rég elmosta az óceán. Csak a poros könyvek őrzik az emlékét.

HIREK

•••

Tessék tehenet venni

A szóbanforgó tehenek nincsen örendelkezési joga, a szóbanforgó tehen egyszerű árucikk és a gazdája bocsátotta áruba a zsidó templom előtti kisparkban. A kócos, lombjavesztett fákön veretek hancuroztak és a tehen életuntan legelészt a kaktuszok között.

Ez a park valamikor diszkrét, elegáns kertcske volt, öntözőcsővel látott kertésszel, kacér kis padokkal és dus, tarka virágokkal. A paradicsom se lehetett kívánatosabb ennél a parknál, egy kedves, félnék szűz volt ez a virágos kert, aki mesékkol és nektárral él és megretten az első hangos szótól. A háború és az utána következő fergeteges esztendőknél azonban itt is kegyetlen pusztítást végeztek és a bátortalan leányzóból félvilági dáma lett. Nyáron, csillagos, holdas éjszakán hajléktalan csavargók feküdtek bele az illatos virággyakba, meglopták, megcsupálták és a szemérmes, drága leányzó undorral adta oda magát minden jöttmentnek. Ez a hajdani *nohi me tangere*, a kis finnyás finom parkocska úgy nézett rám szomorú züllöttségéből, mint egy nagyimultu, romlott kokott, aki már csak csupa szókásból is kacérkodik. És egy kicsit fájdalmas volt ez a talákozás a régi kedves játszótérrel, sok szép mese szaladt össze bennem, mint amikor a fehér tej össze megy és fájt így megcsufolva látni kamasz-magammat. A gyepen, a melynek tegnapi zödjén én hancuroztam, most berzenkedő ludak legeltek és rettenő lubickolást csaptak az esővízre érhető a jókedvűk a piszkos esővízben, hisz ők még sohasem láttak rohanó, tisztavízű patakot, zöld erdőt, nem uszkáltak még igazi nagy folyóban, itt keltek ki a tojásból a külváros egyik bérházában és a falut, mezőt még hírből sem ismerik. Valamivel távolabb, komolyan és méltóságosan ott legelészt riportom méla hőse, egy tarkafoltos, bánatos szemű tehen. Mellette állt a nagybotos legény, aki felügyelt rá. Am a tehen nem vett tudomást róla, kedvetlenül bámult a lármás uccára, a villamosra, az autóra, sértette fülét a zaj, elvgre nem elég, hogy a legyek csipkedik, még a villamos is őt üldözi? És világfájdalmasan kérődzni kezdett.

Annyi mély utálat lapult a rágóizmokban, egy egész életre való undor az undok civilizáció ellen, amely még régen, kis riadt boci korában elszakította őt az anyja mellől és elhurcolta ide, ebbe a nagy, buta városba, hogy a szegény embereknek tejet adjon.

A pásztornak feltűnt meleg érdeklődésem, odajött hozzám és beszélgetni kezdtünk. Kiderült, hogy a tehen eladó. Teljes felszereléssel.

— Nagyon pompás jószág! — lelkesedett — hogy mennyi sok tejet ad, az valóságos csuda! Aztán keveset eszik, igen jámbor, igát is huz és minden esztendőben egy egészséges kisborjut hoz a világra.

Szinte megirigyeltem a jó pásztort. Boldog ember, aki ilyen jó véleménnyel van a saját tehenéről. A szóbanforgó kitűnő tehen csak álldogált mellettünk, úgy tett, mintha nem hallana semmit és zavarában elfordította a fejét. Ugy lát-szik ő is sokallta ezt a rengeteg jótulajdonságot. Mert sovány volt szegényke, meglegeltett számolni csontos, nagy bordáit, apadt, almányi kis tőgye volt és az egyik lábán gyanus daganat gömbölyödött, amiről nem adnak számot a természetrajzkönyvek. A jó pásztor abban reménykedett, hogy a tapasztalatlan városi emberek majd szemet hunynak a kis szépséghibára felett.

Megmondtam őszintén a tehenes embernek, hogy rám ne számítson, éppen most elég tehenem van. Sőt.

Nem titkolta a bosszuságát. Elkezdett panaszkodni, csak úgy lubickolt a sok keserűségben, mint a fuldokló, aki kéztel-lábbal csapkodja a vizet.

— Két hete minden nap kihajtom ide, de nem akad vevő. Tejet inni, azt igen, de a tehen az megdögölhet! — és gyűlölködve nézett egy kővér dadára, aki a naccsága csecsemőjét tolta arra a kis kocsiban.

— Nem volt még abból baj, hogy itt, a város közepén legelteti a tehenét?

— A kutya se néz felénk — legyintett és látszott rajta, hogy ezt tekinti a legkevésbé fontosnak. Mert mit törődik a város azzal, hogy a parkjában ludak és tehenek üdülnek?

Amikor elbucsuztunk egymástól, a lelkemre kötötte, hogy szerezzek vevőt a tehenére. De biztosan.

— Csuda áldomás lesz! — biztatott és csettintett hozzá a nyelvvel. Ebből az áldomás minőségére is következtetni tudtam. Hát annak valami pazarnak kell lenni!

Kérem szépen kedves és nyájas olvasó, bátran ajánlhatom. Kicsit sovány, kicsit kehes, kicsit nagyothall, kicsit rövidlátó, kicsit vénecske, néha gyengélkedik, de azért jó, szótfogadó, tisztamultu, házias. Sötétben pedig egyáltalán nem lehet rajta észrevenni semmit. És nem is olyan drága. Ha rám tetszik hivatkozni, egész biztosan olcsón adja.

(t. l.)

— **A királynő Bukarestbe utazott.** Beogradból jelentik: Mariora királynő csütörtökön délelőtt 11 óra 35 perckor elutazott Bukarestbe. A királynő elutazásakor a beogradi pályaudvaron a kormány képviselőjében Radojevics Ante közlekedésügyi miniszter jelent meg. Topoláról érkező hírek szerint a király állapota teljesen kielégítő és az uralkodó a teljes gyógyulás után van.

— **Püspöki konferencia Zagreb-ban.** Zagrebból jelentik: Zagrebben dr. Bauer Antal zgrebi érsek elnöklésével megkezdődött a jugoszláv püspökök konferenciája, amelyen az ország valamennyi katolikus püspöke — számszerint tizenöt — vesz részt. A konferencia egyházi, egyházszervezeti és fegyelmi ügyekkel foglalkozik és a Vatikánnal kötendő konkordátumról tárgyal. A konferencia résztvevői az érseki palota vendégei. A konferencia szombatán ér véget.

— **Radics István Beogradba utazott.** Zagrebból jelentik: Radics István csütörtökön este Beogradba utazott. Elutazása előtt kijelentette hozzátartozóinak, hogy hosszabb ideig fog Beogradban tartózkodni.

— **Agrárrevízió Dalmáciában.** Dubrovnikból jelentik: Dr. Predavec József, a Radics-párt alelnöke, aki a dalmáciai agrárrevíziós bizottság elnöke, Dubrovnikba érkezett. Vezetésével az agrárbizottság azonnal megkezdte a revíziót, annál is inkább, mert a Radics-párt állítása szerint a Pribicevics-párt iralma alatt az agrárreformot politikai érdeknek jutalmazására használták fel.

— **Szlovéniában is tiltakoznak az adóvégrehajítás ellen.** Ljubljánából jelentik: A szlovéniai gyáriparosok szövetsége a városháza nagytermében csütörtökön tartotta meg évi közgyűlését, amelyen élénk kifakadások hangzóttak el az adóvégrehajítások ellen. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben a közigazgatás decentralizálását, a munkások biztosításának klépítését és a munkásvédelmi törvény megváltoztatását követelik.

— **Két német pilóta győzött a krimi vitorlás-repülőversenyen.** Moszkvából jelentik: A krimi vitorlás-repülőversenyben Nering német repülő vitte el az első, Schultz német repülő pedig a második díjat.

— **A román ellenzék nem hallgatja meg a trónbeszédet.** Bukarestből jelentik: A parlament új ülészekat a király szombatán trónbeszédrel nyitja meg. Az ellenzéki pártok — a lapok jelentése szerint — elhatározták, hogy a trónbeszéd felolvasásáról tüntetően távolmaradnak. Az ellenzéki pártok a parlamenti ülésein csak az érdemleges munka megkezdése után jelennek meg. A megalakulás formáságainak elintézése után Maniu Gyula deklarációt olvas fel a nemzeti párt és a parasztpárt nevében.

— **Nyári zivatar után hó esett Zagreb-ban.** Zagrebból jelentik: Csütörtökre virradó éjjel Zagreb fölött sűrű villámoktól és mennydörgéstől kísért nyári zivatar vonult el, reggelre pedig tíz centiméteres hólepel borította az utcákat. A hó azonban a 19 fokos melegben hamar elolvadt. 1880. óta nem volt ilyen korai havazás Horvátországban.

Malomtűzek

Farkas Antálnak,
a „Templomtűzek”
költőjének

1.

Olosó let' a buza,
Mivel termett e sz,
Leé mos' a malmos
S a malom is leég

2.

Szegény gőzölni'rnak
Éhsé'tő korg yomra.
Nincs neki „dohán” -a:
Rágyujt a ma omra

dió

— **Közvetlen vonatösszeköttetés Oroszország és Németország közt.** Moszkvából jelentik: Összefüggésben a német-országi kereskedelmi szerződés aláírásával, a vasuti népbiztoságnak az a szándéka, hogy Leningrad—Königsberg és Leningrad—Berlin között közvetlen vonatokat állít forgalomba.

— **Kiutasított erdőfőtanácsos.** Martonosról jelentik: Hoós Ernő martonosi születésű erdőfőtanácsost a román hatóságok néhány évvel ezelőtt kiutasították Erdélyből. A nyugdíjából élő aggasztán Martonosra költözött lakni, ahonnan a belügyminisztérium néhány hónap előtt kiutasította. A kiutasító végzést több a közszeg lakóinak kérésére hatályon kívül helyezték. A szentai főszolgabíró most rendeletet kapott a belügyminisztériumtól, hogy a kiutasító végzést végre kell hajtani. A martonosi lakosság nemzetiségi különbség nélkül küldöttséget meneszt a belügyminisztériumhoz, hogy Hoós kiutasítását ne hajtsák végre.

— **Az olasz kormány elfogadta Mataja mentegetődzését.** Rómából jelentik: Az olasz kormány kijelentette, hogy elégtételnek veszi azt az újabb mentegetődző levelet, amelyet Mataja osztrák külügyminiszter intézett a bécsi olasz követséghez.

— **Vádirat a kommunista futár ellen.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészség csütörtökön átküldte a noviszadi törvényszéknek a vádiratot Molnár Márk janinai születésű, mohácsi illetőségű asztalos ügyében, akit az ügyészség azzal vádol, hogy mint a noviszadi független munkáspárt tagja, ezévi február 4-én, közvetlen a nemzetgyűlési választások előtt a moszkvai kommunista Internacionálétól levelet hozott Noviszadra, mely arra hívta fel a független szocialistákat, hogy csoportosuljanak a kommunista internacionálé zászlaja alá. Az ügyészség Molnár Márkot ezért az államvédelmi törvény 1. §-ának 2-k pontjában meghatározott bűncselekménnyel vádolja.

— **Befejeződött a jugoszláv evangélikus konvent noviszadi tanácskozása.** Noviszadról jelentik: Wagner Gusztáv Adolf vrbászi evangélikus lelkész, német egyházkerületi elnök elnökletével Noviszadon megírtott egyházkerületi konvent a tanácskozás második napján befejezte munkáját. A tanácskozáson a kerületi tanács tagjain kívül az egyházkerület nyolc esperese, a boszniai autonóm zsinat képviselőjében Schüller Lajos szarajevói evangélikus lelkész, továbbá a noviszadi kerület számos lelkésze vett részt. A konvent elhatározta, hogy a zsinatot jövő évi április 11—18. közötti időre hívja egybe, amelyen megalkotják a német egyház törvényeit. A kerület vezetősége, miután mandátuma lejárt, leköszönt és a konvent csekély eltéréssel újra megválasztotta a régi vezetőséget és így Wagner Gusztáv lelkész újból elnök lett. Helyettesül Kettenbach Jakab novoszelói (szerémségi) lelkészt választották meg.

— **Ausztriát jövője Németországhoz köti.** Bécsből jelentik: Dnghofer képviselő a felsőausztriai fajnémet szövetség ülésén nyilatkozott arról az álláspontról, amelyet a nagy-német párt a legutóbbi genfi tárgyalások eredményeivel szemben elfogalt. Kijelentette, hogy a csatlakozás kérdésében sohasem fognak Genfben rendelkezni. Ausztria jövője attól függ, hogy gazdasági és politikai téren csatlakozik-e a német birodalomhoz.

— **Teleky Pál gróf szegedi beszámolója.** Szegedről jelentik: Teleky Pál gróf vasárnap Szegeden beszámolót fog tartani és ez alkalommal fölveti azt a kérdést, hogy a Népszövetségnek a nemzeti kisebbségekkel szemben tanúsított eljárása után Magyarország bent maradjon-e tovább is a Népszövetség kötelékében. A volt külügyminiszter beszámolóját nagy érdeklődéssel várják.

— **Huszmillió dollárt ásnak el évente a földbe Amerikában.** Chicagóból jelentik, hogy Frederick W. Patterson, a sirások országos szövetségének elnöke egy beszédben beszámolt arról, hogy mennyi arany van a földben, amit az emberek halottaikkal temetnek el oda. Ha csak tíz dollárba számítjuk annak az ékszernek az értékét, amit egy-egy halottal átlag eltemetnek, akkor is huszmillió dollár az évente eltemetett ékszernek értéke, minthogy az Egyesült Államokban évenként kétmillió ember hal meg.

— **Élebelépett a német-amerikai szerződés.** Washingtonból jelentik: Malzan báró német nagykövét és Keilog államtitkár a külügyminisztériumban kiscserélték az 1923. évi december hó 8-ról kelt német-amerikai kereskedelmi szerződés ratifikálására vonatkozó okmányokat. Ezzel a szerződés életbelépett.

— **Elnökválasztás a noviszadi zsidó hitközségben.** Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó hitközség csütörtökön este hét órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. Kassowitz Armin lemondása folytán megüresedett hitközségi elnöki szék betöltéséről tárgyaltak. A közgyűlésen a különböző frakciók közt létrejött paktum folytán hitközségi elnöké egyhanguan dr. Lusztig Nándor ügyvédet választották meg. Az új elnök terjedelmes programbeszédet tartott. Bemutatkozását nagy lelkesedéssel fogadták. A két templomi előjárót és egy pénztárnokot nyolc nap mulva választják meg.

— **Marokkóban megszüntetik a hadműveleteket.** Fezből érkezett jelentés szerint a katonai hadműveleteket legközelebb megszüntetik, mert a franciák és a spanyolok minden ciljukat elérték és a küszöbön álló esős időszak az új offenzívát lehetetlenné teszi.

Ki a szaribecseji járás tanfelügyelője? Szaribecsejről jelentik: A közoktatásügyi miniszter a szaribecseji tankerületben két év óta tanfelügyelőként működő Milovanov Ljuba mellé Hadnagyev Dimitrije szaribecseji polgári iskolai tanáit ki-nevezte tanfelügyelőnek anélkül, hogy Milovanovot állásából felmentte volna. Most sem a tantestület, de még maguk a tanfelügyelők sem tudják, hogy a két tanfelügyelő közül ki a szaribecseji járás tanfelügyelője.

Amundsen új észsarkai útja. Kopenhágából jelentik: Amundsen megegyezett az amerikai Ellsworthal, hogy közösen új észsarkai légi expedíciót szervezzen Ellsworth száz-ezer dollárt ajánlott fel az expedíció céljára, a többi pénzt pedig gyűjtés útján fogják megszerezni. Amundsen kikötötte, hogy az expedíció norvég lobogó alatt fog indulni.

Lemondott állásáról a noviszadi evangélikus lelkész. Noviszadról jelentik: Fabry I. Bertalan, noviszadi evangélikus lelkész családi okok miatt állásáról lemondott. A lemondást személyesen jelentette be az egyházközség vezetőségének és Wack Péter városi esperesnek. Fabry lelkész egyelőre Noviszadon marad és csak hat hónap múlva foglalja el új állását Szomborban.

Megszűnt az angol matrözsztrájk. Londonból jelentik: A tengerészek végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy utasítja tagjait: vegyék fel újra a munkát az egész brit birodalomban.

Meghalt tárgyalás közben. Lembergi jelentés szerint a lembergi mérnyelpör tárgyalásán Szutakievicz esküdt, a közoktatásügyi igazgatója szivszélhűdést kapott és a bírósági teremben holtan esett össze.

Gömbös Gyula átvette a budapesti Szózat szerkesztését. Budapestről jelentik: A Szózat szerkesztőségében csütörtökön délelőtt megjelent Gömbös Gyula és közölte a lap munkatársával, hogy átvette a lap szellemi és anyagi irányítását. Zsilinszki Endre, a Szózat eddigi főszerkesztője hosszabb szabadságra megy és valószínűleg nem is tér vissza a laphoz.

Szemző Gyula rágalmozási pöre. Budapestről jelentik: Szemző Gyula nyugalmazott főispán vádlottként állott szerdán a büntetőjárásbíróság előtt. Szemzőt egykori titkája, Bernhardt Mihály jelentette fel életveszélyes fenyegetés miatt. Bernhardtot Szemző feljelentése folytán néhány hónappal ezelőtt lopás miatt nyolchónapi börtönbüntetésre ítélték. Amikor Szemző rájött titkája lopásaira, állítólag azt a kijelentést tette, hogy sajnálja, hogy nem ütötte agyon azt az embert. Szemző a tárgyaláson kijelentette, hogy még ha használta is ezt a kijelentést, bűnösnek nem érzi magát, mert a tolvajjal szemben jogosan háborodott fel. A bíróság felmentette Szemzőt Gyulát azzal a megokolással, hogy a vádszerinti szavak nem tartalmazzak életveszélyes fenyegetést.

Most vetik ki Szentán az 1921. évi utadót. Szentánról jelentik: Az 1921. évi utadót még eddig nem dolgozták fel. Plavcsik Dusan városi adótitstet most bizta meg a tanács az 1921. évi utadó kivetésével és feldolgozásával.

A noviszadi repülőter fosztogatói. Noviszadról jelentik: Nikolics Alekszia vasúti munkás és Szkálánovics Nikola mechanikus csütörtökön álltak a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy a nyár folyamán a repülőparancsnokságról különféle gépkarészleteket, benzint és autófelszerelést loptak el. A csütörtöki tárgyaláson a bíróság kimondotta, hogy nem illetékes az ügyben ítélkezni, mert a terhelték a repülőparancsnokság szolgálatában álltak. Ezért a bíróság úgy határozott, hogy az ügyet a hadbíróshoz teszi át.

Uj rendelet az idegen munkások alkalmazásáról

Minden idegen munkással írásbeli szerződést kell kötni és a szerződést be kell mutatni az iparhatóságnak

A szociálpolitikai minisztérium — amint röviden már közöltük — a belügyminiszteriummal egyetértően új rendeletet bocsátott ki az idegen munkások alkalmazásáról.

A rendelet szerint külföldi munkások számára korlátolt vagy korlátlan időre adnak tartózkodási engedélyt. A munkaadók, akik idegen munkásokat foglalkoztatnak üzemükben, kötelesek az illetékes iparfelügyelőségnek a munkások kamara és a munkaadók szervezetének véleményezésével ellátott kérvényt benyújtani. Az engedélyeket az iparfelügyelőségek adják meg és pedig csak olyan képesített munkások számára, amilyenek a belföldön nincsenek. Az engedély hat hónaptól egy évig terjedő időre szól. Hosszabb időre egy bizonytalan időre szóló engedélyeket csak a szociálpolitikai minisztérium adhat.

Az engedély lejártá előtt egy hónappal a munkaadó tartozik az illetékes iparfelügyelőségnek új kérvényt benyújtani az engedély meghosszabbítása iránt. Akik e rendelet életbelépte előtt idegen munkások alkalmazására már benyújtottak kérvényt, újabb kérvényt nem tartoznak beadni.

A munkáskamarák és az állami munkaügyi hatóságok kötelesek a munkaadók kérvényeit véleményezéssel ellátni. Ha a munkáskamarák és munkástörszdek azon a véleményen vannak, hogy az engedélyt nem kell megadni, akkor tartoznak a munkaadóval közölni, hogy hol található a belföldön megfelelő szakmunkást.

Az illetékes iparfelügyelőség döntése ellen a szociálpolitikai miniszteriumhoz tizenegy napon belül felelkezni lehet. A felelkezést az iparfelügyelőség útján kell benyújtani.

E rendelkezés alól kivételt képeznek azok az idegen munkások, akik külföldi cégek megbízásából különleges gépek

felszerelése vagy kijavítása végett jönnek az országba, ezeknek a munkája azonban három hónappal tovább nem tarthat. Az erre vonatkozó engedélyket az illetékes rendőrhatalóságok adják meg. A három hónappal tovább való ittartózkodásra az engedélyt szintén az iparfelügyelőség adja, ezt azonban egy hónappal a rendőrségi engedély lejártá előtt kell kérelmezni.

Azok a külföldi munkások, akik 1922 június 12-ike előtt léptek alkalmazásba és akiknek foglalkoztatására a munkaadók engedélyt kaptak, elvesztik ittartózkodási jogukat, ha a alkalmazási helyüket megváltoztatják.

A munkaadók kötelesek a külföldi munkásokkal írásbeli szerződést kötni, amelynél a hasonló szakmabeli belföldi munkások javadalmazási feltételei szolgálnak alapul. A szerződésben az utiköltségekre és az alkalmaztatási időre vonatkozó megállapodást is fel kell tüntetni, éppen úgy, mint a belföldi munkásoknál. Ezeket a szerződéseket az illetékes rendőrhatalóságoknak tizenöt napon belül láttamozás végett be kell mutatni. A szerződés egy példányát a munkaadónál, egy a munkásnál marad, egyet pedig az iparfelügyelőséghez kell beküldeni.

A munkaadó az iparfelügyelőségen kívül az illetékes rendőrhatalóságot is tartozik a külföldi munkás alkalmazásáról értesíteni. A külföldi munkásokról külön nyilvántartási könyvet kell vezetni, amelynek alapján az iparfelügyelőség az ellenőrzést megejtheti. Ezenkívül azt is ellenőrzik, hogy a külföldi munkás valóban azt a munkát végzi-e, amire alkalmazták.

Azokat a munkaadókat, akik olyan külföldi munkásokat alkalmaznak, kiknek tartózkodási engedélye lejárt, szigorúan megbüntetik. A rendelet a hivatalos lapban való megjelenésekor lép életbe.

Befejeződött az alpesi bányász-sztrájk. Bécsből jelentik: Az alpesi bányaműveknél kitört sztrájk szerdán véget ért. Az egyezségi formulát a munkáskamara is, a munkaadók képviselője is elfogadta. A sztrájkból a munkások kerültek ki győztesen. A munkabéreket tíz százalékkal emelik.

Az »Ucca« sajtóperere. Megirtuk annak idején, hogy a szubotcai államügyészség rendeletére az »Ucca« című szubotcai hetilap 1925. évi augusztus 25-iki 16—17. kettős számát a rendőrség elkobozta egy cikk miatt, amely ebben a példányban »Hol vagy István király« cím alatt megjelent. Az ügyészség a nevezett példányszám terjesztésének betiltásával egyidejűleg a lap további megjelenésének betiltását is indítványozta. A szubotcai törvényszék — mint megirtuk — szeptember hó 5-én úgy határozott, hogy hozzájárul a »Hol vagy István király« című cikk közlése miatt a lap ama számának elkobzásához, amelyben a cikk megjelent, a lap betiltását azonban — az alkotmányra való hivatkozással — nem rendelte el. Az inkriminált cikk miatt a sajtóügyi eljárás megindult az »Ucca« ellen és ebben a sajtóperben október hó 19-ikére, hétfőre van kitűzve a főtárgyalás a szubotcai törvényszéken.

A lengyel köztársasági elnök merénylőjének bünpörét elhalasztották, mert egy esküdt a tárgyaláson meghalt. Lembergből jelentik: Az esküdtszék kedden kezdte tárgyalni Steiger Szaniszló bünpörét, aki gyilkos merénylőt akart elkövetni a köztársaság elnöke ellen. Alig nyílt meg a tárgyalás, Szutakievicz esküdt holtan fordult le a padról. Szivszélhűdés ölte meg. A teremben óriási nagy lett az izgatottság és a bíróság elnöke a tárgyalást elhalasztotta. A hírtelen elhunyt Szutakievicz a lengye petroléumtársaság igazgatója volt.

A sötét jóslat

Tudós vagy népamító fantaszta az az olasz jós, aki katasztrófális földrengést jövendölt a legközelebbi napokra, ezt majd elődöntik az arra hivatottak. Végeredménykép ez nem is fontos. A lényeges maga a sötét jóslat és annak hatása. A pusztulást festő kép annyi átszenvedett pusztulás után megtudja-e még rémíteni a rémületekhez edződött emberiséget? A nagy katasztrófa előzetes bejelentése emóciót tud-e kelteni a mindennapi katasztrófákat beidegzett lelkekben?

Mintha csak a lélektani kísérletnek szánta volna az ismeretlen olasz a nagy földrengés bejelentését. Mintha csak arra lett volna kíváncsi, hogy miképpen rezonál a tömeglélek az országok pusztulását hirdető jóslatra. Kétségtelenül érdekes kísérlet, amelynek nem kevésbé érdekes az eredménye. Olaszországban a fanatikus hit hazájában már beszüntették a munkát azokon a vidékeken, amelyeket a jóslat szerint el fog pusztítani a földrengés és a megrémült emberek a templomokban és vallásos öröngésbe hajló szakadatlan imádkozásban keresnek menedéket. Másutt, a francia Riviera mentén ezzel ellentétben a megszokottnál is létketőbb az élet. Az élvezetek mámorában felejtik a kiváltságosak a »világvégének« didergő rémületét. És Kinában a sarga faj szenvedésekre edződött tömegei nagy mezőségeken töltik rettegve az álmatlan éjszakákat. A közvetlenül nem veszélyeztetett vidékeken pedig — vállvonogatással intézik el a közömbös és cinikus emberek a sötét jóslatot. Az Eton-frizuráról bizonyosan többet beszélnek, mint a bejelentett katasztrófáról és a földrengés híre nem kelt annyi emóciót sem, mint egy szerelmi gyilkosság.

Sokféle az ember: vallásos és tagadó, szentimentális és cinikus, gyáva és rettenetetlen, de egyben mindig egyforma: önző. Csak azzal törődik, ami sajátja, csak a maga fájdalma sebzi és az önön örömeinek tud örülni. A mások dolga, — még ha százszerekről, országokról vagy világrészekről van is szó — csak másodsorban érdekli. Az önző embereké legyen azonban minden megértő megbocsátás, mert sokat szenvedtek és annyi megpróbáltatás korbácsolta véresre őket az utolsó évek kintókamrájában, hogy már a maguk baja is sokszor idegen töltik.

A világgégés után mi rossz íóhet még? Kráterek kitérőse, hatalmas földrengések, tengerek kiömlése gvaszos keretet adnak a mindennapos történéseknek. Az emberek már tudomásul vettek mindent és nincs az a borzalom, ami még újat hozhat. A nagy apathia korszakát éljük és pogány közönyösséggel fogadjuk a mások szenvedéseit. A nagy önzés uralkodik mindenütt és minden felett diadalmasan és legyőzhetetlenül.

Az olasz jós arról akart meggyőződni? Nem tudni mi volt a célja a félelmetes jövendöléssel, amelynek tudományos alapját sok hivatott tudós kétségbevonja. De az emberek határtalan közönyösségéről mindenesetre bizonyosságot szerzett. A sötét jóslat talán nem fog beteljesedni, de az emberi szolidaritás, a testvéri együttérzés elárulása van olyan sötét kép, amely vetekszik egy be nem következő katasztrófa gyászával.

(I. I.)

Elfogták a bécsi festő gyilkosát. Bécsből jelentik: Roedel Vilmos harminchárom éves kereskedőt, aki Baczkó Ernő festőt üzleti ügyekből származó vitában több revolverlövessel halálosan megsebesítette, Egerben letartóztatták.

Tiltott műtétől halál. Noviszadról jelentik: Sarscev Stevka huszonöt éves szrbobráni lány október 13-án tiltott műtétet hajtott végre magán. Vérmérgezést kapott és be kellett szállítani a noviszadi kórházba, ahol csütörtökön meghalt. Székélyn Iván vizsgálóbíró elrendelte felboncolását, amely pénteken fog megtörténni. A születésnő ellen, aki a műtétet végezte, megindult az eljárás.

A bécsi monarchisták vizsgálója. Bécsből jelentik: A Wolff-pártnak nevezett monarchista párt szerdán gyűlést tartott, amelyen a Wiener Allgemeine Zeitung jelentése szerint gróf Salm heves támadást intézett a másik monarchista párt ellen, amely Schager vezetése alatt áll.

Kastélyt építenek a királynak a dalmáciai városok. Splitből jelentik: A dalmáciai városok között akció indult meg, hogy Sándor királynak a dalmáciai Orkeszán-hegyen kastélyt építsenek.

Tizenöt éves zsebmetsző-leány. Noviszadról jelentik: Krausz-Fischer Etel novisadi lakos csütörtökön reggel a piacon észrevette, hogy retikülje nyitva van és abból több mint kétszáz dinár hiányzik. Az asszony emlékezett rá, hogy előzőleg egy csenevész kisleány gyanus módon meglátta a tolongásban. Keresésére indult és megtalálta. A tizenöt éves kisleány tagadott, de átadták a rendőrnök, aki bekísérte. Megmotozásakor kétszázhusz dinárt találtak nála, amelynek eredetéről nem tudott felvilágosítást adni. A tolvaj-leány szubotcai illetőségének mondja magát.

A szubotcai szent Teréz-templom ünnepe. A szubotcai szent Teréz-plébániatemplomban csütörtökön ünnepelték meg a templom védszentjének névnapját. Délelőtt tíz órakor zenés nagymisét pontifikáltak a templomban, amelyen a városi hatóságok is képviseltették magukat.

A szubotcai Talmud-Thóra Egyesület közgyűlése. A szubotcai Talmud-Thóra Egyesület vasárnap, október hó 18-ikán délelőtt tíz órakor a zsidó hitközség tanácstermében közgyűlést tart, amelynek napirendje: évi jelentés, múlt évi származás, a jövő évi költségvetés beterjesztése.

A sztapári gyilkosság főtárgya-
lása. Somborból jelentik: A sombori
 törvényszék büntető tanácsa csütörtök-
 kön tárgyalta Milics Zsifkóné és fia
 Milics Daniló sztapári lakosok bűnyűjét,
 akik a vádirat szerint ez év február
 24-én meggyilkolták Milics Zsifkó 58
 éves sztapári földmivest. A gyilkosság
 napján Milics ittasan ment haza, ahol
 összeszólalkozott feleségével, akire kést
 is fogott. Az asszony védekezett és egy
 darab fával többször fejbeütötte férjét,
 majd — mint a vádirat közli — fia
 Milics Daniló is többször a fejére ütött.
 Milics Zsifkó öt nappal később meg-
 halt. A tárgyaláson kihallgatták dr. Mo-
 mirovics községi orvost, aki vélemé-
 nyében azt állítja, hogy Milics tüdő-
 gyulladásban halt meg. Ezzel szemben
 dr. Jovicics törvényszéki orvos a Milics
 fején talált sérüléseket tartja a halál
 okául. A bíróség tekintettel az egymás-
 tól eltérő orvosi véleményekre, elna-
 polta a tárgyalást és újabb szakértői
 véleményt fog kérni.

Villát vásárolnak Pavle herceg ré-
szére. Ljubljánból jelentik: Az udvar-
 tartás elhatározta, hogy Pavle herceg
 részére a ruszinszki Bolinszki-tó mel-
 lett villát vásárol. A herceg itt fogja
 tölteni a nyarat családjával.

Bírói jubileum. Pancsevóról
 jelentik, hogy ott a napokban ün-
 nepli bírói működésének 25 éves
 jubileumát Szabó Lajos táblabíró, a
 pancsevói törvényszék tanácselnöke.
 Szabó táblabíró egész működése alatt
 mindig a Dél-Banátban szolgált és
 pedig Belarukán, Orsacón, Perjeszen
 s most már hosszú évek óta Pan-
 csevón. Kiváló jogi tudása, nagy-
 értékű bírói tapasztalata s rendkívül
 tapintatos modora a legnagyobb meg-
 becslést és rokonszenvet biztosította
 részére Pancsevón. Pancsevónak
 egész társadalmja szeretettel kéri a
 közkedvelt táblabíró jubileumának
 megünneplésére.

Rádió a szentai főgimnáziumban.
 Szentáról jelentik: Mrkobrad György
 főgimnáziumi igazgató és Szöke Dezső-
 né, az intézet fizika tanárának felkéré-
 sére Peczárszky Mieta drezdai mű-
 egyetemi hallgató, a főgimnázium volt
 tanulója, csütörtökön állította fel és az
 egész gimnázium tanári kara és tanuló-
 ifjusága előtt mutatta be az intézet ré-
 szére saját maga által szerkesztett leg-
 modernebb rendszert (Superheterodyn)
 rádiófelvevő készülékét. Legelőször,
 délelőtt tizenegy órától egy óráig a bé-
 csi rádióállomás hangversenyét Csaj-
 kovszky Szerenádját, Dvořák »Hu-
 moreszkjét«, néhány Strauss »Keringőte-
 hallgattak, utána pedig az éppen Buda-
 pesten kísérletező új rádióállomás pró-
 baadásait hallgatták. A bemutatás hang-
 erősítő hangszóróval folyt le, úgy, hogy
 a teremben összegyűltek hallgathatták.
 Ezzel a szentai főgimnázium megelőzte
 az ország többi középiskoláját, mert ez
 az első intézet, mely fizikai szertárát
 rádióval felszerelte.

A szentai hadirokkantak. Szentáról
 jelentik: A szentai járási főszerelőbírósá-
 gón eddig százötvenöt. Szentán pedig
 236 hadirokkant jelentkeztek. A hadirok-
 kantak jegyzékét most állítják össze és
 néhány nap múlva felterjesztik a vár-
 megyei alispáni hivatalhoz.

Roth Olga kozmetikai intézetében
 Kralja Aleksandra ulica 4 szám alatt, a
 Rossija-Fonciere palotájában, félemele-
 ten, modern szépségápolás, arcbróham-
 lasztás alkalmatlan hajszájak, pattaná-
 sok, szemölcsök, szeplők, májfoltok vég-
 leges eltávolítása. Kaphatók saját készit-
 ményű kiváló hatású kenőcsök, puderek,
 gyógyszappanok, arcfehérítő és szeplő-
 kenőcsök.

LEGUJABB

Szombaton ér véget a locarnoi konferencia

Locarnóból jelentik: A konferen-
 cia szombaton ér véget és akkor
 fogják aláírni a nyugati paktumot.
 Chamberlain a sajtó képviselői
 előtt hosszabb nyilatkozatot tett és
 többek közt a következőket mondta:
 — Ezen a konferencián nincs

győztes és legyőzött, összeegyez-
 tettük álláspontjainkat és becsületes
 kompromisszumot kötöttünk. A kon-
 ferencia végéhez közelg. Ha most
 azt mondom önöknek, hogy viszont-
 látásra, az nincs különösebb jelentő-
 ség nélkül.

Becsületsértésből vámcshalás. Adá-
 ról jelentik: Néhány hónappal ezelőtt
 Heréndi Elekne padéj asszony Adán az-
 zal állított be Pásztori Antal adai ci-
 pészhez, hogy át akar menni Szegedre
 és a nála lévő tizenegyezer dinárt cipő-
 talpába varrva szeretné átvinni. Fel-
 kérte a cipészt, hogy egyik cipője tal-
 pába ötezer, a másikba pedig hatezer
 dinárt varrjon be. A mester teljesítette
 is az asszony kérését. Szerdán találko-
 zott Heréndiné a suszterral és rátámadt
 az uccán, hogy csak a hatezer dinárt
 varrta egyik cipője talpába de a má-
 sik cipőtalpába az ötezer dinár helyett
 csak papírost dugott. Erre a megdonda-
 latlan cipész becsületsértés miatt bü-
 ntető fejjelentést tett Heréndiné ellen,
 mire a rendőrség Heréndinét is, Pász-
 torit is, vámcshalás miatt letartóztatta.

Női- és gyermekfelhőnműt a legju-
tányosabb áron a »Dama« fehérnemű-
 szalon készít Tolstoleva (Ódor-u.) 21.

Dr. Abelsberg Pál, az orr-, fül- és to-
 rokbetegségek szakorvosa, visszaérke-
 zett és rendelését újra megkezdte (Su-
 botica, Pašičeva ulica 8.).

Hamis csőd miatt letartóztattak egy
vukovári kereskedőt. Oszijekről jelen-
 tik: Az oszijekai rendőrség letartóztatta
 Pesics Unisaba Nikola vukovári ve-
 geskereskedőt, aki hamis csőd miatt
 került a bíróság elé. Barátai és számos
 előkelő vukovári kereskedő kezességét
 vállaltak érte. Pesics azonban külföldre
 akart menekülni és a rendőrségnek csak az
 utolsó pillanatban sikerült elfognia. Ad-
 tádk az ügyésznek.

SPORT

Kettős bajnoki mérkőzés a Sand pá-
lyán. Az idei mozgalmas őszi futballsze-
 zon újabb attrakcióval kedveskedik a
 labdarugósport nagyszámú híveinek. Va-
 sárnap négy első osztályú szubotica
 csapat küzdelmének lesz színhelye a
 Sand palicsi uti pályája. Előmérkőzést
 fél kettőkor a jó formában levő vasuta-
 sok csapata játszik az erősen feljavult
 szubotica Sport csapatával. A bajnoki
 pontokat a nagyobb lelkesedéssel és
 több szerencsével operáló csapat nyeri
 el. E mérkőzés titkos favoritja a Sport.
 — Három óras kezdéssel a Vasasok mé-
 rik össze erejüket az idén gyengén sze-
 replő Sand csapatával. Az SzMTC az
 őszi bajnoki fordulóban még veretlen és
 erősen tartja magát a lista élén. E mér-
 kőzést is a csatárok pillanatnyi dispo-
 zíciója és szerencséje dönti el. Délelőtt
 ugyancsak a Sand-pályán az I. B. csa-
 patok játszanak a bajnoksáért.

Válság a Szentai AK-ban. A Szentai
 AK-ban súlyos belső ellentétek támad-
 tak. A klub egyik vezetője Bruckner
 László a Ferum-Szak mérkőzésről
 kritikát írt a helyi heti lapban és a cikk-
 ben élesen elítélte a futballcsapat egyes
 játékosainak fegyelmezetlenségét és
 sportszerűtlenségét. A cikkben felsorolt
 adatok kivizsgálása végett az egyesület
 választmánya maga elé idézte a meg-
 nevezett játékosokat. A választmány

ülésén többen élesen támadták Bruck-
 nert, azzal vádolva meg, hogy szándé-
 kosan zavart akart előidézni az egyesü-
 letben. A támadások hatása alatt Bruck-
 ner benyújtotta lemondását. A választ-
 mány szerda esti ülésén a többség nem
 vette tudomásul a lemondást és arra az
 álláspontra helyezkedett, hogy az egye-
 sületben igenis tisztító munkát kell vé-
 gezni. Az egyesület kebelében álló há-
 borúság igen súlyos helyzetbe hozta a
 SzAK-ot, melynek birkózó-gárdája és
 atlétikai osztálya oszlóban van.

Csillag visszatér Délamerikából. Csil-
 lag a Szomb. Amateur játékos, a múlt
 évben kivándorolt Délamerikába, Kybá-
 ba, ahol, mint futballista igen jó állást
 kapott. Másfél évi ott tartózkodás után
 azonban megunta a délamerikai levegőt
 és visszatért Szomborba, ahol volt
 egyesülete nagy örömmel fogadta a ki-
 tűnő játékost, aki rövidesen elfoglalja
 helyét az Amateur csatársorában.

A B. S. K. Maltába megy turára. Beo-
 gradból jelentik: A BSK csapata a jövő
 hónapban Maltába utazik, ahol négy
 mérkőzést fog lejátszani. A beogradi
 csapat visszautaztában Görögországban
 is lejátszik egy mérkőzést.

Király nyerte a 15 kilométeres futó-
bajnokságot. Budapestról jelentik: A 15
 kilométeres futóbajnokságot csütörtök
 délután bonyolították le. A versenyt
 elős küzdelem után Király (ESC) nyer-
 te 51 p. 19.2 mp.-es idővel, a negyedik
 Grosz (MTK), a harmadik Zöllner
 (MAC) lett. A bajnoksággal egyidejűleg
 futották a 4x400 méteres stafétabajnok-
 ságot a MAC és a KAOE. A versenyt
 fél méterrel a KAOE nyerte, a MAC
 azonban megóvta, mert Gerő miután
 váltotta Ruzicskát, belépett a MAC-futó
 Juhász pályájába és akadályozta. A
 versenyt most már harmadszor valószí-
 nűleg vasárnap futják le.

Magyar dekañon-bajnokság. Buda-
 pestről jelentik: A dekañon bajnokságot
 csütörtökön folytatták. Eredmények: 110
 gát: 1. Farkas (MAC) 17.7 mp. 2. Nagy
 (MAC) 18.6 mp. Diszkoszvetés: 1. Far-
 kas 35 méter. 2. Nagy 27.19 m. Rudug-
 rás: 1. Nagy 330 cm. 2. Farkas 300 cm.
 Gerelyvetés: 1. Farkas 40.09 m. 2. Nagy
 33.82 m. Eddig Farkas vezet 484 pont-
 tal.

RUHASZÜKSÉGLETÉT
 legelőszöbben s legizlésebben
 szerzheti be
NÁVAY ISTVÁN DIVATSZABÓNÁL
 Subotica, Somborski put 2. Garantált
 angol és cseh szabványokból és vasas ékek!

Ne hitelezzen könnyelműen
 Aki adósáról pontos és megbízható
 információt akar, forduljon
Radio Hiteletudósító Iroda
 subotica bej. cő-hez
 Harambaš čeva ul. 29. Postafiók 48.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
 1925. október 15.

Zürich deviza 9.225.
 Budapest deviza 1270—1274, valuta
 1260—1274.
 Prága deviza 60.20—60.70, valuta
 60—60.50.
 Berlin deviza 74.55—74.70 milliárd
 márka, valuta 74—74.40 milliárd márka.
 Bécs deviza 1259.50—1263.50, valuta
 1257.50—1263.50.
 Trieszt deviza 45.50—45.55.
 London deviza 273.
 Newyork deviza 178.

Zürich, okt. 15. Zárlat: Beograd 9.225,
 Páris 23.35, London 25.1075, Newyork
 518.75, Brüsszel 23.60, Milanó 20.40, Am-
 sterdam 208.375, Berlin 123.40, Bécs
 0.007315, Szófia 3.775, Prága 15.35, Var-
 só 85, Budapest 0.007260, Bukarest 2.50.

Beograd, okt. 15. Zárlat: Páris 254,
 London 272.40, Newyork 56.18, Brüsszel
 255, Milanó 221.50, Berlin 13.40, Bécs
 7.94, Prága 166.90, Zürich 10.85, Buda-
 pest 7.89, Bukarest 26.50.

Zagreb, okt. 15. Zárlat: Páris 253.60—
 257.60, London 271.39—273.39, Newyork
 55.938—56.538, Berlin 13.366—13.466,
 Bécs 7.89—7.99, Prága 165.78—167.78,
 Trieszt 2 20.55—22.95, Zürich 10.82—
 10.90. Valuták: Dinár 55.30—55.90, Lira
 219.30—221.70.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 15. Bu-
 za: 2 vagon bácskai 247.50 dinár, 1 va-
 gon bácskai 70.77 kilós 2 százalékos
 247.50 dinár, 2 vagon bácskai októberi
 250 dinár, 1 1/2 vagon szerémi 77 kilós,
 2 százalékos 250 dinár, 3 vagon bánai,
 Szentá paritás 250 dinár irányzat: vál-
 tozatlan.

Szentái gabonaárak, okt. 15. A csütörtök-
 i piacon a következő árak szerepel-
 tek: Buza: 235 dinár. Hajóba, vasutra:
 240 dinár. Ótengeri: 170 dinár. Új ten-
 geri: 100 dinár. Novemberre: 105 dinár.
 December—januára: 110 dinár. Már-
 ciusra: 105 dinár. Hajóba március—áp-
 rilisre: 110 dinár. Duplikált kassza má-
 rcius—áprilisre: 125 dinár. Csöves: 65
 dinár. Árpa: 140.50 dinár. Sorárpa: 170
 dinár. Zab: 140 dinár. Rozs: 170 dinár.
 Bab: 170—180 dinár. 0-ás liszt: 410 di-
 nár. Főzöliszt: 360 dinár. 5-ös kenyér-
 liszt: 310 dinár. Korpa: 145 dinár. Irány-
 zat: buzában lenk, tengeriben lanyha.

Csikágói gabonatózsde, okt. 14. Buza
 decemberre 142.75, buza májusra
 141.875. Tengeri decemberre 75.125, ten-
 geri májusra 79.25. Zab decemberre
 80.75, rozs májusra 85.25.

Newyorki gabonatózsde, okt. 14. Buza
 161.5—161.75. Tengeri 93.875. Liszt
 725—775. Az irányzat buzánál alig tar-
 tott, tengerinél nyugodt.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hid-
 rotechnikai hivatal a következő vizállás-
 jelentést adta ki: Duna: Bezdán 155
 (—8), Bogojevo 229 (—4), Vukovár
 176 (—4), Palátka 190 (—10), Noviszad
 170 (—8), Zemun 175 (—15), Pancsevó
 146 (—18), Orsova 231 (—16), Dráva:
 Maribor 90 (+5), Terezinopolje —32
 (—25), Donji Miholjac 95 (+5), Oszijek
 132 (+10). Száva: Zagreb —60 (—4),
 Sisak 60 (—15), Jasenovac 238 (—22),
 Bród 249 (—18), Mitrovica 235 (—18),
 Beograd 97 (—17). Tisza: Szentá 72
 (—16), Becsej 78 (—12), Títel 170
 (—13). Kupa: Karlovac 52 (—6). Vr-
 bas: Banja Luka 89 (—1). Bosna: Do-
 boj 60 (—). Drina: Zvornik —18 (—).
 Morava: Csuprija 38 (—3).

VEDJEGY:
 VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
 ETIKETTRE RAGASZTVA

Az előkelő és művelt világ csak és kizárólag
Eau de Cologne Original Farina Gegenüber
 gyártmányt használ

VEDJEGY:
 VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
 ETIKETTRE RAGASZTVA

KAPHATÓ EREDETI GYÁRI ÁRON MINDEN ELŐKELOBB ÜZLETBEN

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Bíró Mihály rajza.

53. folytatás

„A leány megállt a bíróság asztala előtt, szemközt Flórával.”

Az eddigi részek tartalma: Horváth Elemér báró montekarlót veszteség miatt tervezett öngyilkossága előtt nőül veszi Suboticán Rendulics Flóra novisadi gépkocsisasszonyt, aki azért kéri őt meg erre, hogy előkelő hangzású nevet viselhesse. A báró beleszeret feleségébe, aki Bécsben szeretője lesz egy gazdag gyárosnak. Egyezséget köt feleségével, hogy ha újból nagy vagyont szerez, akkor visszatér hozzá. Lepkowski lovag, aki Montekarlóban ezer frankot kapott Horváthtól, milliókat nyer számára ezzel a pénzzel. Horváth mint gazdag ember megjelenik Flóránál és jogait követeli. Az asszony, aki Risch Gaidóba szerelmes, hogy megszabaduljon tőle, autóversenyre induló férje teájába mérget kever...

Előkelő publikum jelent meg a tárgyaláson, a legjobb premierközönség. Máj hetekkel előbb leutaztak Bécsből Innsbruckba azok, akik mindenáron jelen akartak lenni a szenzációs pör ítéltárgyalásán, hogy jegyet biztosítsanak maguknak. Nemcsak a bécsi társaság krémje volt képviselve a hallgatóság padosorában, hanem a külföld is: két markáns osztrák arc közt messzire tündökölt George Wallace rostbeaf-vörös ábrázata. Az angol St. Moritz-ból utazott le a tárgyalásra. Senor dr. Barez, a barcelonai, az utolsó sorban ült, még sohasem volt olyan sovány, mint most. A nők erős parfümjé valósággal ketségbejettette.

Mindenki ismerte egymást: a mulatóhelyekről, a löversenyről, az előkelő üdülőhelyekről.

A hideg, rosszul-fütött teremben csak egy láng lobogott: Flóra.

Még ki sem nyitotta a száját, de a közönség izgatottsága máris a tetőfokra hágott. Még az államügyészt is, aki pedig sok mindent látott már, meglepte az a szinte kellemetlen és nyugtalanító energia, amelyet a vádlott asszony minden vonása tükrözött.

Örökkévalóságnak tűnt fel a három perces szünet.

A főtárgyalás megnyitása után Flóra halk hangon diktálta be az elnök kérdéseire személyi adatait. A hallgatóság jelenléte zavarta. Szavait csak a közvetlen közelben ülők érthették meg.

A padosorokból zugas hallatszott.

— Valamivel hangosabban. — figyelmeztette Dummel törvényszéki elnök.

Flóra kiegyenesedett:

— Azoknak ott, hátul? — szólt megvetéssel és szemével a tömött padosorokban ülő kíváncsiak felé intett.

A közönség mohón figyelt, meglepetten hallották hangja mély, muzsikáló csengését.

Az elnök bosszankodva szólt rá a bárónőre:

— Nem »azoknak«, hanem nekünk, az esküdteknek és az egész teremnek. Ez nyilvános főtárgyalás.

— Sajnos.

Az elnök felszólította Flórát, hogy

összefüggően ismertesse, amit az ügyről tud.

A bárónő beszélni kezdett. Elmondott mindent gyermekéveiről, szülei halálát, keserves harcát a megélhetésért a novisadi bankban, életét nagyanyja házában.

— Nehéz napok és évek voltak, — szólt — sovány falatok és szegényes örömeik, nem méltó ifjuság egy hercegnőhöz.

— Hercegnőhöz? — kérdezte az elnök meglepődve.

— Igen. A rigómezei csatában két Rendulics vett részt, az én őseim, Milán és Mihály. A testvérek túlélték a nagy nemzeti szerencsétlenséget. Az utközet után összeveszték, mert egyikük sem akart életben maradni, egyikük sem akarta túlélni a szégyent.

Kardra mentek egymással és Mihály megölte Milánt.

Dramai hangon tette hozzá:

— Neki vagyok késői unokája. Néma csönd támadt.

Az egyik esküdt szája elé tette a kezét és köhögött. A harmadik sorban egy ur szórakozottan tisztogatni kezdte szomszédjának a pad szélére tett szemüvegét és odasugta neki:

— Akár a kabaréban...

És Flóra hozzátette elbeszéléséhez:

— Elátkozott család vagyunk mi, Rendulicsok.

Az elnök türelmetlenül játszott ceruzájával.

— Bünsősnek érzi magát? — kérdezte.

— Egyáltalán nem.

— A legcsekélyebb mértékben sem?

— Egyáltalán nem.

A védő megelégedetten mosolygott. Kliensének nyugalma és határozottsága valóban imponáló volt.

— Azt sem ismeri be, hogy férje, Horváth Elemér báró halálának mielőbbi bekövetkezését kívánta és annak elérésére...

Flóra közbevágott:

— Nem. Ha valaki kívánta az ő halálát, akkor ő maga volt az. Már azon a napon, amelyen megismerkedtem vele, öngyilkos akart lenni. Ez az igazság.

— De ön gyűlölte őt?
A bárónő csak egy pillanatig habozott:

— Én nem gyűlöltem őt. — jelentette ki azután — bár minden okom meglett volna erre.

— Miért?

— Ezt már jegyzőkönyvbe vették. Háromszor tettem erről a rendőrségen meg a vizsgátbíró előtt vallomást.

— Sajnos, az nem elég. Vagy kívánja, hogy az iratokból felolvassuk az erre vonatkozó részeket?

Flóra megrázta fejét.

— Hogy ott hátul élvezzenek és ne vessenek? Hogy még jobban gukkerezenek engem? Köszönöm szépen.

A védő felpattant helyéről:

— Zárt tárgyalást kérek.

Dummel udvari tanácsos, a bíróság elnöke kijelentette, hogy nem lát semmi okot a zárt tárgyalás elrendelésére.

— Mondja csak el nyugodtan, — szólt a vádlottnak — ismeretségét későbbi férjével, olyan részletességgel, amely még nem bántja szégyenérzetét.

Flóra röviden vázolta a szubotical eseményeket, megjelenését a kastélyban, a helyzetet, amelyben Horváth bárót találta, fáradozásait, ahogy a bárót vissza akarta tartani az öngyilkosságtól és a házassági ajánlatot, amelyet ő tett későbbi férjének.

Az esküdtek mind feszültebben figyelték. A pad balszélén ülő parasztos nyugalommal vakargatta a fejét. A két női esküdt közül az egyik valamit jegyezgetett.

— Miért akart a felesége lenni, — kérdezte az elnök — csak számításból?

— Én is csak olyan voltam, mint ezer más. Igen... számításból. Mert egy leány, ha a nagyvilágba kerül, sok tekintetben meg van kötve. Egy asszony, az szabad.

— És azután, az esküvő után?

A védő ugrásra-készen feszkelődött a helyén.

— Nem vagyok hajlandó látványossággal szolgálni ezeknek, — tiltakozott újból Flóra — nem tudok itt, száz és száz ember előtt csupasza vetkőzni.

A védő csak ezt várta.

Mint a gummilabda ugrott fel helyéről és újból — még szigorubb hangon, mint az imént — a hallgatóságnak a tárgyalásról való kizárását indítványozta.

— Nem vállalhatok felelősséget ilyen körülmények között azért, ha védenem jogos felháborodásában esetleg nem fogja tudni magát mérsékelni.

Tekintettel arra, hogy az ügyész nem ellenezte a védő előterjesztését, az elnök elrendelte a terem kiürítését. Az ügyvéd odasietett a *Neue Freue Presse* tudósítójához és a fülébe sugta:

— Kérem, szerkesztő ur, méltóztatásuk a nevem feljegyezni. Dr. Konrad Meuder... igen, igen... nem i-vel, hanem u-vel...

A közönség morogva távozott.

Néhány hölgy úgy intézte a dolgot, hogy kimenet közelébe kerülhessen Flórának. Szemügyre vették ruháját és ott mellette, fülehallatára kritizálni kezdtek.

Végre kiürült a terem.

Flóra elmondta az esküdteknek nászéjszakája történetét.

— És azután? — sürgette az elnök.

— Tessék?

— Azután ő, ugyebár, kijelentette, hogy továbbra is együtt akar élni magával. Akkor fogamzott meg magában az elhatározás, hogy elteszi valamilyen módon őt az utjából.

— Nem és nem.

Az elnök az iratok közé nvult:

— Hát ez mi?

Felmutatta Horváth és Flóra szerződésének Budapesten talált példányát.

— Hát ez mi? — ismételte.

Flóra elsápadt.

— Semmi, — szólt zavartan — időt akartam nyerni.

Az elnök mosolygott.

— Maga kényszerítette hogy meghajjon. Ha egy éven belül nem leszel gazdag, akkor meg kell ölnöd magad... ez ennek az írásnak az értelme. Ez csak világos.

— Ezt ő akarta. Ő találta ki az egészet. Ez az ő írása.

— De maga is aláírta.

— Ő is.

Igy folyt a vita egész délelőtt.

A főtárgyalás második napján került sor az innsbrucki utazásra.

— Ez a leggyanusabb momentum, — szólt az elnök — mit keresett maga ott?

Flóra elszántan védekezett:

— Ez a legfőbb bizonyíték arra, hogy nem gyűlöltem őt. A házasságkötés óta eltelt egy féltév, elfeledtem lassankint, hogy mit vétett ellenem. Érdekelni kezdett. Az anyagi nehézségek is eltűntek. Minden kezdett jóra fordulni. Miért ne mentem volna le vele Innsbruckba? Végül is az uram volt...

Az elnök röviden összegezte a vádat, azután megkérdezte:

— Mit szól ehhez?

Flóra vonagatta a vállát.

— Semmit. Én nem tettem semmiféle mérget a termos-palackba.

— Nem mondtam, hogy mérget, — javította ki az elnök — csak valami kábítószert.

Az ügyész csóválta a fejét.

— Kábítószert sem, — válaszolt Flóra konokul.

Dummel elnök emelt hangon jegyezte meg:

— Horváth báró esetében a kábítószert ugyanazt a hatást tette, mintha megmérgezték volna. Autóversenyen a versenyzőnek szüksége van a fejére és a legkisebb gyöngéllkedése súlyos bajokat okozhat. Így történt ezúttal is. Egyébként is a boncolás alkalmával megtalálták a kábító preparátum nyomát.

Flóra olyan lelkinyugalommal bámult az elnökre, mintha az egész dolog a legkevésbé sem tartozna rá.

— A fióját, amely a kábítószert tartalmazta, — folytatta az elnök — megtalálták a szállodában abban a szobában, ahol ön lakott.

A bárónő nevetett:

— Igazán nem felelhetek a szálló minden vendégének ottfelejtett holmijaiért és azért sem, hogy a szobaleányok ott nem takarítanak. Csak a jó isten tudhatja, kié volt a fiója.

Az elnök egyre határozottabb formában tette fel kérdéseit, de Flóra müdönt kiharizozott.

Délután felvonultak a tanúk.

Fleischler Brunó volt az első. Nem tudott semmi lényegeset. Bromberger és Pataki következtek. A vezérigazgató menteni igyekezett Flórát:

— Hü volt hozzá még a halálban is, — mondta.

Ezért a kijelentéseért a nők megbámulták, mint egy csodalényt.

— Micsoda trottl! — sugta oda egy kokott az ötödik sorban a barátjának.

— Hogy én nem tudok soha egy ilyen pallit fogni magamnak, — sóhajtott a másik hölgy.

Hátul püsszegték.

Tanuvallomások következtek: a versenyautó mechanikusa, az ellenőr, a hotelportás. Lepkowski beteget jelentett. A harmadik és negyedik tárgyalási nap is a tanúk kihallgatásával telt el. Szobaleányok, pincérek vonultak fel, a bécsi gyógyszerész-segéd.

Nagy derűtséget keltett, amikor elmondta, hogy Flóra mit szokott a patikában vásárolni, illatszereket, szépségszereket, lehet, hogy altató-szereket is vett valamikor.

— Milyent? — kérdezte az elnök.

— Nem emlékszem... veronált, bromot... lehet...

A fiolát nem ismerte fel.

— Ezek úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz...

Végre sor került Mirjam tanúkihallgatására.

A leány megállt a bíróság asztala előtt, szemközt Flórával.

A hallgatóság meglepődve nézte. Nem tudták, hogy mi köze van a pörhöz, a megelőző tárgyalási napokon egyetlen egyszer sem hangzott el a neve.

Miriam sápadt volt, de teljesen nyugodt.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Nyilatkozat

Egyes lapokban megjelent valótlan hírekre kötelességünknek tartjuk a következőket kijelenteni: Nem felel meg a valóságnak, hogy a Kir. Holland Lloyd Hajóstársaságtól megvonták azt az engedélyt, hogy ki-vándorlókat szállítson és hogy a Kir. Holland Lloyd utasai nem kapnak brazíliai vízumot, mert ebben az esetben a Kir. Holland Lloydnak nem lenne szabad utasokat a hajóra felvenni. A Szociálpolitikai Miniszterium amelynél 500.000 dinár ovadékat tettünk le, igazolhatja, hogy mi az engedélynek igen is birtokában vagyunk és hogy utasaink a kiutazáshoz szükséges vízumot a beogradi brazíliai konzulátusnál bármikor meg is kapják.

Igaz ezzel szemben az, hogy az utasok a mi korrekt eljárásunk és jó kiszolgálásunk folytán a legnagyobb bizalommal viseltetnek velünk szemben és éppen ezt a bizalmat igyekszik a konkurencia az igazságnak meg nem felelő hírek elhelyezésével aláásni. Mődot fogunk találni arra, hogy vállalatunkat ilyen és ehhez hasonló támadásoktól megvédjük.

Királyi Holland Lloyd

Vezérképviselő az SHS királysághoz

Jugoslavia Ekspres Agencija A. D. Beograd
Karadjordjeva ul. 95.

8991

Felhívás!

„NADA“ (Remény néven új kiházasító egyesület alakul 1.200 taggal.)

Felvételi díj 50 din. Minden házassági eset után 50 din. pótdíj fizetendő.

1-50 befizetett pótdíj után	10.000-	din-t
51-100	15.000-	"-t
101-200	22.500-	"-t
201-300	30.000-	"-t
301-400	37.500-	"-t
401-500	44.000-	"-t
501-600	50.000-	"-t

fizet az egyesület. A segély díjak minden levonás nélkül értendők. Tagokat felvesz:

- „NADA“ drogéria huspiac (Vukovics Gerő mellett)
Miloš Bogić III. Beogradski put 89.
- Csipak Ferenc vendéglős Majsai ut
- Szanka János fűszeres VIII. Lisinskijeva ulica 32.
- Futó Máttyás fűszeres VI. Iirška ulica 17.
- Kutalek Ferenc fűszeres VI. Save Tekelije ulica 62.
- Bakalić Csedo fűszeres V. Gajeva ulica 70.
- Djukić Miloš fűszeres Bajai ut végén
- Mrdjanov Milan fűszeres Save Tekelije ulica (Mütrágyagyárral szemben)
- Vetro Zoltán fűszeres Somborski put. Gabona piac.
- Borsos Ferenc vendéglős Stara-Kanjiza

Az alapítók.

Felhívás.

„DAR“ (Ajándék) néven új Születési Segély Egyesület alakul 600 taggal. Felvételi díj 20 din. Születési pótdíj minden eset után 20 din.

1-50 befizetett eset után	4000-	din.
51-150	6000-	"
151-300	8000-	"

fizet az egyesület. A segélydíjak minden levonás nélkül értendők!

Tagokat felvesz:

- „Nada“ drogéria huspiac (Vukovics Gerő mellett),
Miloš Bogić III. krg. Beogradska put 89,
- Csipak Ferenc vendéglős Majsai ut,
- Szanka János fűszeres VII. Lisinskijeva ul. 32.
- Futó Máttyás fűszeres VI. Iirška ul. 17.
- Kutalek Ferenc fűszeres VI. Save-Tekelije ul. 62.
- Bakalić Csedo fűszeres V. Gajeva ul. 70.
- Djukić Miklós fűszeres Bajai-ut végén,
- Mrdjanov Milan Save-Tekelije ut Mütrágyagyárral szemben,
- Vetro Zoltán Somborski put, (gabona-piac.)
- Borsos Ferenc vendéglős Stara-Kanjiza

Az alapítók.

ELŐNYOMDÁT

modernül felszerelve legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA
ELŐNYOMDA BERENDEZÉSI VÁLLALAT (BAČKA)
VEGYE MEG A FENEMLITETT
CÉGNÉL AZ ELŐNYOMDÁT SAJÁT ÉRDEKÉBEN

MEGJELENTEK A
Minerva Naptárak

1926-ra

Vajdasági Magyar Naptár
Jézus Szent Szive Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Kis Naptár

Minden naptárban kalendárium, római katolikus, protestáns és görögkeleti ünnepek, izraelita naptár, az ünnepnapok vörösbetűvel való feltüntetése, katolikus, protestáns és pravoszláv vasárnapizsoltárok feltüntetése, a nap kelte és nyugta, a hold kelte és nyugta, a hold járása, megbízható időjósítás, verses százesztendősvöendőmondó, az 1926. év csillagászati és kortani jellemzése, az ünnepek dátuma, az állami ünnepek, iskolai szünetek, a nap és holdfogyatkozás, a bolygók és az uralkodó bolygó járásának magyarázata, a névnapok betűsoros jegyzéke, pontos vásári jegyzék. A naptárak színes, mélynyomású, művészi kemény fedőlappal vannak ellátva.

Naptáraink szétküldése csak viszonteladók részére már megkezdődött s a rendeléseket a beérkezés sorrendjében expedáljuk.

SIESSEN MEGRENDELÉST TENNI!
MINERVA NYOMDA R. T.
SUBOTICA

Szabadalmazott

gyorskikapcsoló készülék

Jelen találmány tárgya: gyorskikapcsoló készülék, mely arra szolgál, hogy az istállóban lévő mindennemű állatot tűz vagy egyéb veszély esetén az istállón kívül eső pontról, vagy bármilyen más pontról működtetett szerkezet által pillanatszerűen kioldani lehessen, úgy hogy a jóság egy ugyanakkor m ködébe hozott riasztó készüléktől megriadva az istállóból kimenekül. — A készülék az istállóban a jóság előtt elhelyezett jászolra erősített vaslapra van szerelve és az állatok kötőfékjének bekapcsolására szolgál, azonban rugóhatás eleében kézzel egyenként is kikapcsolható, ellenben az egyszerű való kikapcsolást és a riasztó készüléket csak tűz vagy más veszély esetén szabad használni.

MOLNAR JÁNOS szabadalma
Vardarac (Baranya) — Szabadalmi jog eladó.

WEISZ JENŐ

KEFEGYÁRA SUBOTICA TELEFON 188

Ajánlja kitünő minőségű versenyen kívüli kefecset-, seprő-, malomkefegyártmányait!

Prima szemüvegek Inga-órak, valamint ebédülő álló óra, tokhoz modern ütésre berendezett szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc
ékszerész, Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

Középkorú, kitanult vegyeskereskedő, volt utazó, Torontálmegyében teljesen bevezetve, beszél szerbül, magyarul, németül és románul utazónak ajánkozik.
— Cim: **Herceg Emil BEGA** hirdető iroda
Vel.-Bečkerek

BIRTOKOK

ŠABACON

50-250.000 dinárig

ELADÓK

Felvilágosítással szolgál

S. Jeftić, Šabac

Jevremova ul. 23.

Supr.
FARKAS ANDRÁS
KÁRPITOS - DISZITÓ
tapétázási vállalat
SUBOTICA
Cara Dušana ulica 5. szám
Vass Ádám mellett

Kérünk ajánlatot

4 vagon

folyamkavicsra

franko Subotica

MINERVA D. D. SUBOTICA

Fűrész hulladék, tölgy, rövid darabok, tehát kész tüzfát szállítunk, amíg a készlet tart

Sombor, Subotica, Novisad, Apatin és Bajmok állomásokra **1200 dináros** árban 10 tonnánként, Senta és Novigrad állomásokra **1900 dinárért**, Kikinda és Vel.-Bečkerek állomásokra **2000 dinárért** A rendeléseket az összeg előzetes beküldése ellenében eszközöljük, a súlytöbbletért járó összeget utánvételezzük.

BRAČA JANEKOVIĆ
fakereskedés és gőzfűrészt r. t.
ZAGREB, BREGOVITA UL. 5.

Tüzita és faszén

Ajánlunk azonnali és későbbi szállításra I. oszt. göcsmentes, egészséges, szép bükk- és gyertyánhasábfát, úgymint 2 éves száraz vegyeshasábfát, fűrészelt dorongfát legolcsóbb napiárak mellett, vasuton esetleg hajón is szállítható

ROSTÁLT SZÁRAZ FASZENET
szívógázmotor üzemhez alkalmas, legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR, OSIJEK

Desačina ulica 27. — Telefon 404.

Remélem, mindenki tudja hogy gyártmányaim szépek, találmányok és olcsók

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica
Pašičeva ulica 8.

Székelly A.

ezideig még nem hallott olcsó áron legjobb minőségű angol szövetekből a legelegánsabb férfi ruhákat készíti.

Subotica Halpiac.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Oktober 15-18
csütörtöktől vasárnapig
TORNADO
Lítványos filmjáték 7 felvonásban, a nő főszereplő
RUTH CLIFFORD

FIGYELEM! Tornado a szezon egyik legértékesebb újonaga, melyre 5 dró 100 dináros pályadíjat tűzünk ki. Között, akik helyesen eltalálják, ki a férfi főszereplő és melyik híres európai hírszereplő hasonlít. Mindenki pályázat, ha irasbeli véleményéhez csatolja beletett jegyet. Sorshuzas dönt.

Vasárnap utoljára naponta
4-6 és fél 9 órákor
Habsburgok
tragédiája
7 felvonásban

Mary Vesera — — Korda Mária
Rudolf — — — Zatonvi Kálmán

HÁZASSÁG

Nősülés céljából óhajtt 33 éves elegáns beogradi bankigazgató megfelelő vagyonnal rendelkező hölgyvel, esetleg fiatal özvegyvel megismerkedni. Hozzá tartozók közvetítését szívesen látom. Fényképes leveleket Markovits Mihajlo Beograd, Poste Restante kérek. 8760

Házasság céljából keresek mokaöcsém fiatal izr. intelligens főosztályos vidéki jelentős iparvállalatnál intelligens, szerény leányt, jó családból megfelelő hozománnyal. — Ajánlatokat »Za-6400« jelige alatt a Publicitas r. i. Zagreb, Gundulićeva ul. 11. továbbít. 8912

Gombos és Ilgen

építkezési anyagok kereskedése
Subotica, Sokolska ul. (Gombkötő) 17.

Raktáron tartanak különböző építkezési anyagokat:

Ia. hófehér darabos felsőgallal meszet, beocsini portland cementet, kátrány-papírt, szigetelő lemezt stb. valamint Ia. rostált bükkfa-szenet, kovács-szenet és kovács szurkot, kokszot, aprított és hasáb tűzfát, chamott lisztet és chamott téglát, tavotta zsírt nagyban és kicsinyben.

Virágcserepet bármily nagyságban és mennyiségben.

Viszonteladónak és építésznek érdekezmény. 8619

FOGLALKOZÁS

Vajdaság egyik nagyobb városába kerestetik egy jobb családból való idősebb, komoly, intelligens leány bizalmi állásba. — Ajánlatok »Megbízható« jeligével a kiadóba. 8539

Tagesfräulein zu grössem Mädchen gesucht. — Adresse Administration. 8836

EKSZEREK

ARANYLANCOK, ÓRÁK
REPOVICS-nál
Aleksandrova ul. 15. Rufi mellett
Ékszerfoglalkozások megvárhatók.

Feltétlenül periaekt német levelező, aki a magyar és szerb nyelvet is jól bírja, állást keres. Szíves megkereséseket »Megbízható« jeligére a nyomvási kiadói hivatalba kérek. 8905

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és egyszeri kézírásos számú. Legkevesebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbőlyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekükhöz válaszolunk megilletendő.

VÉTEL-ELADÁS

Olesón eladó majdnem új madáriávor háló, egy fekete uri szoba börgarnitúrával, egy fekete rövid Lanberger zongora. Cim a kiadóban. 8887

Teljesen új gyászkocsi olesón eladó. Megrendelésre készítik minden mintájú kocsit. Cim a kiadóban. 8850

Saját készítmény!
Allandó nagy raktár!

Legújabb divatu modern

cipőkben

Márkó Pressburger vezet

Külön mértékosztály! Szakszerű orthopéd munkák!
Aleksandrova ulica 5
Bárany-szálloda mellett 3814

Magánjáró pálinkafőző kazán használt, de jókarban levő, eladó. Schwartz borkereskedő, Senčanski put 17. 8842

Alig használt zongora és egyéb butordarabok eladók. Frankopanska ul. 6. 8829

Butorozott

vagy
butorozatlan
LAKÁSÁT
teljesen díjta'anu'
KIADOM
az Önnek megfelelő bérlesek
AGENTURA
Paja Kujundžića ul. 5. 3915

Ócska ólmot, fémeket magas árbán veszek. Szabó Tolstojeva 7. 8826

Mali-Idjoši jömeneteli nagyvendéglő bérlete mozi-val együtt, komplett berendezéssel, eladó. Meg-egyeztéstől számított 14 napra átvehető. Szilágyi Gergely vendéglős. 8798

Petróleumkályha megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 8910

KISS ZALOGINTÉZETE
mindenfélé értékártyákra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra: v. férfi női raglán és téllkabátnak való. Ékszerék, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olesón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovićeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Kiadó

a beltéren

1 irodahelység
1 üzlethelység
1 nagy istálló
2 nagy száraz raktár
Bővebbet

Schäffer Róza

fűszerüzletében
VII, Pašičeva ulica 7.

Ugyanott eladó egy M. Lichar buzavetőgép fogas és eke.

Eladó egy jókarban levő inógép 1350 dinárért. — Nemzetközi tudakozó és bizományi iroda Subotica, kilenc szám. 8902

A telepünkön levő 2 éves száraz bükk-, gyertyán-, szil-, kőris- és tölgy tűzifa aprítva 40 din.

100 kg.-ként A pontos súlyért garatálunk. Szeresse be szükségletét míg a készlet tart!!
I-a bükkhasáb tűzifa vagon-tételben 100 q-ként Din. 3000

VUJKOVICS J és TÁRSA
Skotus Viator és Jukićeva-ulica sarok. — TELEFON 669. 8632

Kis családi ház eladó a Halasi-szőlőkben a gubogvárhoz 100 méter távolságra, érdeklődni lehet VIII. Plitvička ulica 32. Fűszerüzlet. 8900

Acetylen modern gázberendezés nagyobb vendéglő és szálloda megvilágítására alkalmas, teljesen jókarban eladó. — Ehrenfeld, Nova-Kanjiža. 8869

Egy billiárd asztal eladó. Subotica, Trg Ciril i Metod br. 19. Kafana Paris. 8890

Egy kitünő mozigép eladó. Cim a kiadóban. 8888

Eladó 12 HP Benz szivógázmotor Vickerke 900-as cséplővel, egy pár 38 colos kövel, üzemben megtekinthető. Szemesi János és társai Pačir. 8914

Komplett bádagos műhely berendezés azonnal eladó. Johann Becker Novi-Vrbas. 8917

Friss teasütemény

70 dinár

CSOKOLÁDÉ BONBON
80 dinár

CUKROZOTT GESZTENYE
2 dinár

Laguer Cukrászla
(Városi székház)

Zöldpaprika olesón kapható az ecetgyárban. Vojnovićeva ulica 5. Pest-köz. 8921

Eladó Kühne 4 luku motorral. Szemesi János Pačir. 8913

Hölgyek figyelmébe!

Eredeti bécsi modell

KALAPOK

rendkívül izléses kivitelben

OLCSÓN

Átalakításokat gyorsan és pontosan végez

NŐS PIROSKA I DRUG

Subotica, Pašičeva ulica Tanulmányok felvétele.

KÜLÖNFÉLE

Fiatal uriaszony, ki november közepe táján téli kurára Tátraszéplakra indult, ezuton keres egy intelligens urinót, akinek szándéka szintén odamen-ni. lakótársnak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8918

Két üres szobát keresek lehetőleg a beltéren. Cim a kiadóban. 8883

Naponta friss pörköltkávó

csak

Sugár Manónál

kapható Subotican.

Damburrozás, zsinórhimzés, lacet felvarrás stb. guvrirozás, gombbehuzás Aida kézimunkaüzletben, Csirkepiac, kisköz. 8772

ÉPÍTKEZÉSEKHEZ

legolcsóbb és legjobb anyagot szállít
ÁRPÁDFY JENŐ
Subotica, Boška Valča ul. 15. Telefont 3-48.

Matschek ETERNIT pala Keramitöglák és lapok Fajence, Majolika lapok munkával együtt

Egetett agyagosövek
PILISVÖRÖSVARI

köpor
te azró
kődara
agyag, fehér és vörös
piktorföld stb.

Öntőhomok
Gipsz minden célra
PARKETTÁK
Cement
Mész
Dunai homok és sotier
Chamottöglá
Chamottliszt

Mind Ezek nagyban és kicsinyben

Fehérnemű készítés kézimunkával vagy géphimzéssel, filce, tircifilce, toledo, aplikálás és egyéb kézimunkák Aida kézimunka üzletben. Csirkepiac, kis köz. 8771

Stara-Kanjižan igen for-galmas helyen egy üzlethelyiség irodával, nagy pince, udvar és berendezett lakatosműhely, autolerakátnak és garágenak kiválóan alkalmas, azonnal bérbeadandó. — Társulás is lehetséges. Ajánlatokat kér Dégy Kálnán igazgató Stara-Kanjiža. 8899

Utlevelek! Közvetitünk az összes államokba való utlevelek beszerzésénél és vizumozásnál, beszeresszük az összes létező engedélyeket, ittlakhatási engedélyt az S. H. S. államban, stb. Mindenkinék jót állunk a szolid és biztos munkáért. Nemzetközi tudakozó és bizományi iroda Subotica, Kralja Aleksandra ulica kilenc szám. 8903

Butorozott szoba azonnal kiadó. I. Badalićeva (Asztalos) ulica 5. 8892

Butorozott szoba esetleg konyhával kiadó okt. 15-re. Ugyanott méz eladó. Nagy András Mušić-telep. 8893

Keresek két szobát konyhahasználattal üresen azonnalra, vagy esetleg pár héten belül. Cimeket kérem a kiadóhivatalba. 8896

ÜGYVÉDEK

PÉNZINTÉZETEK

Felvezünk hirdetések a »Službene Novine« részére. Belvárosi díj támpéldányok ellenében utánvétel fizetendő. Tiszteletdíjunk csak 100 dinár. —
»ATLAS«
kereskedelmi üynökség
Beograd, Postafók 346. 8703

Centralna Banka Subotica, Aleksandrova 4. Állandóan folyóit kölcsönöket ingatlanokra, valamint kézirálógra mér-sékelt kamattételekkel. 8920

Gumibélyegzőt bármilyen nvelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsme-gyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D.D.

VÁROSI ÜZLETE
KOSTINA ULICA 1 SZÁM

az utban levő áru elhelyezése céljából a raktáron levő

lusztereket, vasalókat és ernyőket

eredeti gyári áron bocsátja eladásra

Az áru fogyasztó közönség saját érdekében cse-

lekszik, ha a mostani kedvező alkalmat

felhasználja